СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXV П'ЯТНИЦЯ, 6 ЛИСТОПАДА 2009 РОКУ ЧИСЛО 45 VOL. CXV FRIDAY, NOVEMBER 6, 2009 No. 45

Україну охопила епідемія захворювань від вірусної інфекції

КИЇВ. — Міністерство охорони здоров'я України 30 жовтня визнало, що в країні поширилася епідемія „каліфорнійської ґрипи" A/H1N1 поряд з звичайними захворюваннями дихальних шляхів. Про це свідчать висліди аналізів зразків матеріялу від хворих у Тернопільській і Львівській областях. Водночас у міністерстві зазначають, що ляборaторними дослідженнями покищо підтверджено 22 випадки захворювань саме від вірусу A/H1N1.

Загалом, за даними міністерства, понад 255 тис. осіб захворіли на ґрипу – ця цифра збільшилася майже втричі порівняно з станом на кінець минулого тижня. Більшість хворих – у західньому реґіоні країни. 15 тис. хворих перебувають на стаціонарному лікуванні. Ці цифри покищо мають тенденцію до зростання. Станом на 2 листопада 71 особа померла внаслідок ґрипи.

У зв'язку з цим Кабінет міністрів на позачерговому засіданні запровадив карантину у дев'яти західніх областях України. В уряді повідомили, що у Львівській, Івано-Франківській та Тернопільській областях стан захворюваности на ґрипу досяг епідеміологічного порогу. У сусідніх Закарпатській, Чернівецькій, Рівненській, Волинській, Хмельницькій та Вінницькій областях є загроза поширення ґрипи. Запровадження карантини передбачає оголошення тритижневих вакацій в усіх навчальних закладах країни та скасування будьяких масових заходів.

Уряд розглядає можливість обмеження перевезень людей з західніх реґіонів країни до інших областей. На швейних підприємствах налагоджено масове виготовлення марлевих масок для охорони дихальних шляхів людей від інфекції.

Президент України Віктор Ющенко 31 жовтня провів у Львові нараду щодо стану захворюваности на ґрипу і дав низку доручень із метою посилення боротьби з епідемією ґрипи в Україні. Президент доручив встановити єдиний режим звітности про захворюваність, знайти компромісне рішення щодо ринків, які мають тимчасово припинити роботу або торгувати лише продовольчими товарами.

В. Ющенко надіслав 1 листопада листи до провідників Білорусі, Молдови, Польщі, Румунії, Словаччини, Сполучених Штатів Америки, Угорщини, а також до Президента Европейської Комісії та Генерального секретаря НАТО.

„Існуюча загроза національній безпеці України, яку ми не можемо невтралізувати лише власними зусиллями, вимагає від мене звернутися до найближчих друзів і стратегічних партнерів за невідкладною допомогою", – підкреслено у листах

Оперативний штаб при Міністерстві закордонних справ України отримав і продовжує отримувати відгуки на звернення міністра до сусідніх держав щодо надання Україні надзвичайної гуманітарної допомоги. Уряди Словаччини, Угорщини, Польщі та Румунії прийняли рішення щодо надання Україні невідкладної гуманітарної допомоги для ліквідації наслідків епідемії та унеможливлення її подальшого розповсюдження.

З Польщі до Львова надійшла перша партія вантажу з гуманітарною допомогою, що містить респіратори, маски, лікарський засіб „Таміфлю", комбінезони та спеціяльні окуляри. Крім того, Польща висловила готовність здійснити на безкоштовній основі 50 тестів для визначення типу вірусу, який поширюється в Україні.

На виконання доручення Президента України В. Ющенка 4 листопада в Україну зі Швайцарії прибула ще одна партія препарату „Таміфлю" (200 тис. упакувань). Президент доручив без затримки доставити ліки у найбільш постраждалі від ґрипи райони.

2 листопада в Україні уряд розпочав масову перевірку аптек, оскільки в деяких приватних аптеках за противірусний препарат „Таміфлю" вимагають ціну, вдесятеро вищу від оптової. Державна податкова адміністрація заявила про майже 2,000 порушень, виявлених в аптеках, на суму 6.5 млн. грн.

Европейські газети, інформуючи про перебіг епідемії ґрипи в Україні, виділяють три аспекти цього процесу: надмірну політизацію антиепідемічних заходів, популізм політиків; ажіотаж довкола аптек та їхню неготовність до епідемії ґрипи; невиправдану істерію та паніку у владі і, особливо, серед громадян.

Українські політики заявляють про скасування усіх передвиборних масових заходів. Прем'єр-міністер Юлія Тимошенко повідомила про призупинення всеукраїнської концертної тури на її підтримку. Віктор Янукович скасував свій виступ на вічу у Харкові. Президент Віктор Ющенко також оголосив про скасування призначеного віча на Софійській площі у Києві. *(Інтернет-представництво Президента України, Радіо „Свобода", УНІАН)*

Дівчина в респіраторній масці, в Тернополі, де на ґрипу захворіли майже 10 тис. мешканців области.
Фото: УНІАН

Киянка з дитиною у захисних масках.
Фото: УНІАН

Учасники наради за участи Президента України Віктора Ющенка, що відбулася 31 жовтня у Львові після спалаху захорювань на ґрипу.
Фото: Інтернет-представництво Президента України

Швачка виготовляє марлеві маски на швейному підприємстві в Запоріжжі.
Фото УНІАН

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Україну обрано членом Економічної та соціяльної ради ООН

ЖЕНЕВА, Швайцарія. — Генеральна асамблея Організації Об'єднаних Націй обрала 18 членів Економічної та соціяльної ради на 2010-2012 роки. Від групи східньоевропейських держав до складу Ради увійшли Україна й Словаччина, які замінять там Білорусь і Румунію. Також до складу Ради на 2010-2012 роки були обрані Арґентина, Багамські Острови, Банґладеш, Бельгія, Ґана, Єгипет, Замбія, Ірак, Італія, Канада, Коморські Острови, Монголія, Руанда, США, Філіпіни та Чіле. Місця в Раді розподіляються на основі принципу географічного представництва. Економічна та соціяльна рада – один з шести головних органів ООН. Він сприяє вирішенню міжнародних проблем в економічній та соціяльній сферах, а також у сферах охорони здоров'я, культури та освіти. Нагадаємо, ООН заборгувала Україні 6.1 млн. дол. за участь у миротворчих акціях. Всього борги ООН перевищили суму у 740 млн. дол. Заборгованість ООН перед урядами країн включає в себе утримання їх військових континґентів на акціях з підтримки миру, вартість військового майна і обладнання. Як пояснили в ООН, згідно з існуючим порядком, держави, які посилають військові континґенти до складу акцій з підтримки миру, самі опікуються їх фінансовим забезпеченням. А ООН компенсує ці витрати за встановленою шкалою. *(Інститут масової інформації)*

Створено робочу групу з питань енерґетики

ВАШІНҐТОН. — Уряди США та України 28 жовтня створили двосторонню робочу групу, що займатиметься питаннями енерґетичної безпеки. Групу, яка діятиме в рамках Американсько-української комісії з стратегічного партнерства, очолюють спеціяльний уповноважений Держдепартаменту США з евразійських енерґетичних питань Ричард Морнінґстар та заступник міністра палива і енергетики України Сергій Павлуша. Під час першого засідання робочої групи, яке відбулося 28 жовтня, обидві сторони обговорили важливість спільної праці задля зміцнення енерґетичної безпеки України й Европи. Учасники засідання зокрема зосередилися на питанні реформування енерґетичного сектора України та технічній підтримці з боку США, особливо у розвитку нових енерґозберігаючих технологій. Обидві сторони обговорили шляхи залучення українського і американського приватного сектора у розвиток енерґетичної галузі, як також важливість успішного здійснення спільних проєктів у розвитку атомної енерґетики. *(„Голос Америки")*

У Львові шанують спадщину Митрополита А. Шептицького

ЛЬВІВ. — „Митрополит Андрей Шептицький (1865-1944): ієрарх – пастир – пророк" — така тема міжнародної конференції, що розпочалася 30 жовтня у Львові. Вона присвячена 65-им роковинам з дня смерти глави Української Греко-Католицької Церкви і має на меті показати ролю його спадщини для сучасного світу. Як розповів декан гуманітарного факультету Українського Католицького університету Юрій Аввакумов, досі чимала кількість праць Митрополита знаходиться в архіві, вони не опубліковані. Однак, з документами працюють дослідники, котрі виступають доповідачами на конференції, що покликана заохотити до активнішого вивчення спадщини А. Шептицького. Тематика структуруватиметься навколо трьох аспектів. Перший стосується діяльности Митрополита як ієрарха, діяча-адміністратора, його ролі в посиленні дієздатности церковного життя тощо. Буде звернуто увагу на так званий „східній поворот", що його надав Митрополит Українській Греко-Католицькій Церкви на початку XX ст. Другий напрям – пастирська діяльність, листи та звернення до віруючих, піклування про моральність, участь у житті громади та вплив на формування національної культури. Ще однією темою є вселенський вимір діяльности глави УГКЦ, його міжнародні контакти, у тому числі з некатоликами. Аспекти діяльности та спадщини Митрополита, які не вкладаються у тогочасну систему поглядів, дозволяють говорити про А. Шептицького як пророка: йдеться передусім про його екуменічну візію християнської єдности, яка за своїм змістом виходила далеко за межі традиційних „уній". Конференція завершилася урочистою академією та спільною Літургією 1 листопада – в день пам'яті Митрополита А. Шептицького. Друга її частина відбудеться в Римі 6-7 листопада. У підсумку вийде збірник доповідей. *(„День")*

Україна отримає 275 млн. евро

КИЇВ. — Европейський інвестиційний банк (ЕІБ) вирішив виділити Україні кредити на суму 175 млн. евро для фінансування проєкту з будівництва електро- лінії на півдні країни і на суму 100 млн. євро для фінансування енерґозберігаючих проєктів малого та середнього підприємництва. Про це йдеться у повідомленні прес-служби віце-прем'єра Григорія Немирі. Рада директорів ЕІБ прийняла ці рішення 21 жовтня. „Найближчим часом відбудеться візита делеґації України до Люксембурґу для обговорення фінансових умов запозичень", – йдеться в повідомленні. Уряд очікує, що здійснення зазначених проєктів розпочнеться вже у 2009 році. Національна енерґетична компанія „Укренерго" розраховує залучити від Европейського банку реконструкції та розвитку і ЕІБ кредити у 150 млн. евро для будівництва цієї електролінії. *(„День")*

Ректор Київського університету ім. Шевченка став Героєм України

КИЇВ. — Ректорові Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, докторові філософських наук, академікові Національної Академії Наук України Леонідові Губерському 1 листопада присвоєно звання „Герой України". Як зазначається в тексті указу, високе звання присвоєно за „визначний особистий внесок у зміцнення освітньо-наукового потенціялу України, піднесення престижу національної освіти, підготовку висококваліфікованих фахівців, багаторічну плідну наукову і педагогічну діяльність". Також Віктор Ющенко відзначив державними нагородами України працівників Київського національного університету ім. Т. Шевченка. *(УНІАН)*

Дивізія „Галичина" у світлинах

ЛЬВІВ. — 31 жовтня у Львівському музеї етнографії та художнього промислу відбулася презентація книжки-фотоальбому Богдана Мацева з Канади „Українська дивізія „Галичина". 278 рідкісних світлин показують бойовий шлях дивізії від моменту її заснування 1943 року й до звільнення її вояків з полону 1949 року. У вступному слові автор книги Б. Маців наголошує на тому, що українській історичній науці час відійти від радянських стереотипів і поставитися до створення та існування дивізії як до елементу боротьби з більшовиками за вільну Україну. У період створення дивізії 1943 року тисячі молодих людей з усієї Галичини, знаючи, що у воєнних діях їх використають якщо не німці, то більшовики, вирішили все ж таки стати на бік німців. Адже ті обіцяли провести для них відповідний вишкіл, що убезпечило б їх від значних утрат, та озброїти найкращою зброєю, чого не зробила б Червона Армія, яка використовувала новобранців з окупованих територій як гарматне м'ясо. Дивізія передала УПА чимало зброї. Дивізійники постійно наголошували на українськості свого угруповання і плекали український дух, що відображає фотоальбом. Де тільки можна було, вони використовували українську символіку (герби Галичини й України), послуговувались українською мовою, а під час маршів співали, як правило, українських пісень. 1945 року, коли дивізія перебувала в Австрії, до неї прибув командувач Української національної армії, генерал Павло Шандрук і провів присягу „Галичини" на вірність українському народові. На думку історика Віталія Манзуренка, альбом посяде гідне місце серед видань на історичну тематику. Адже тепер суспільство отримало прекрасно видану документальну збірку, що розвінчує комуністичні вигадки про дивізію „Галичина". *(„Львівська газета")*

Препарат-аналог швайцарського „Таміфлю" робитимуть у Харкові

ХАРКІВ. — „Озельтамівір" – противірусний препарат-аналог швайцарського „Таміфлю" – прийнято до виробництва на Харківській фармацевтичній фабриці „Здоров'я". Реєстраційне посвідчення на продукування препарату, отримане в Міністерстві охорони здоров'я і Державному фармакологічному центрі, дійсне до 2014 року. Вже через 10-15 днів перша партія препарату зійде з конвеєра підприємства. Фабрика зможе випустити близько 200 тис. доз препарату. Як і „Таміфлю", новий препарат призначений не для профілактики, а для лікування свинячої ґрипи. Обидва препарати буде безкоштовно і в необхідній кількості передано в лікувальні установи області. Стосовно „Таміфлю", то, як стало відомо, в Харківській області є запас препарату 2,700 доз, плюс понад 8,000 доз доставлено з Києва спеціяльним автотранспортом. Всі дози передано на склад обласної клінічної інфекційної лікарні. У Харківській області випадків захворювання на грип A/H1N1 не зареєстровано. *(„День")*

У Львівській середній школі 13 відкрили музей ім. Н. Дровняка

ЛЬВІВ. — Учитель історії середньої школи ч. 13 Людмила Барна разом зі своїми учнями створила у школі історико-етнографічний музей лемківської культури та побуту ім. Никифора Дровняка. Протягом 20 років збирали речі, які стали експонатами музею. Це і знаряддя праці і побутові речі, – веретено, куделя, скриня, вишивки, монети, які принесли учні, батьки яких лемки. Л. Барна розповіла, що вона принесла сюди речі своїх бабусі та дідуся. Учні і далі продовжують займатися пошуковою роботою. Тепер щотижня на екскурсії у музей по черзі приходять кляси. Никифор (Єпіфаній) Дровняк (народився 21 травня 1895 року, помер 10 жовтня 1968) – український художник-примітивіст з села Криниця, що на Лемківщині. Як художника Н. Дворняка світ відкрив 1932 року, коли в Парижі, в ґалерії „Леон Марсель", експонувалася його виставка з 200 малюнків. Картини Н. Дровняка порівнюють з найкращими зразками українського примітивізму XVI-XIX ст. – безіменними авторами „Козака Мамая", ікон і побутових портретів, малюнків на склі та дереворізів. *(УНІАН)*

Р. Богатирьова відвідала Молдову

КИЇВ. — Секретар Ради національної безпеки і оборони України (РНБО) Раїса Богатирьова 3 листопада відвідала з дводенною візитою Республіку Молдова. Візита мала на меті продовження двостороннього діялогу з усього спектру українсько-молдовських взаємин та була спрямована на здійснення домовленостей, досягнутих на найвищому рівні під час нещодавньої візити Президента України Віктора Ющенка до Молдови. Окрему увагу у ході візити Секретар РНБО приділила питанням вреґулювання придністровського конфлікту, на основі принципів територіяльної цілісности і суверенітету Республіки Молдова. Підтверджуючи зацікавленість України у розвитку співробітництва з Молдовою у культурно-гуманітарній сфері, у т. ч. й у сфері забезпечення прав національних меншин, Р. Богатирьова обговорила ці питання з новим молдовським керівництвом, а також зустрілася з представниками української громади Молдови. *(УНІАН)*

Триває реєстрація кандидатів на пост Президента України

КИЇВ. – 29 жовтня відбулось засідання Центральної виборчої комісії (ЦВК), яка розглянула заяву громадянина України Віктора Ющенка про самовисунення кандидатом на пост президента України та додані до неї документи. Розглянувши зазначені документи, комісія встановила їх відповідність вимогам виборчого законодавства і зареєструвала кандидата на пост Президента України Віктора Андрійовича Ющенка, 1954 року народження, члена політичної партії „Наша Україна", освіта вища, Президента України, який проживає в Києві.

* * *

30 жовтня відбулось засідання ЦВК, на якому розглянуто подання Всеукраїнського об'єднання „Свобода" про реєстрацію кандидата на пост Президента України Олега Тягнибока та подання Української Народної Партії про реєстрацію кандидата на пост Президента України Юрія Костенка, а також додані до них документи. Розглянувши зазначені документи, комісія встановила їх відповідність вимогам виборчого законодавства і зареєструвала кандидатами на пост Президента України Олега Ярославовича Тягнибока, 1968 року народження, освіта вища, голову Всеукраїнського об'єднання „Свобода", який проживає в Києві; Юрія Івановича Костенка, 1951 року народження, члена Української Народної Партії, освіта вища, народного депутата України, члена Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки, який проживає в Києві.

ЦВК розглянула заяви громадян Анатолія Субботіна, Анатолія Поліщука, Олексія Гончаренка, Володимира Мельника та Леоніда Куліченка про самовисунення кандидатами на пост Президента України та додані до них документи.

Комісія встановила, що документи подані з порушенням вимог Закону України „Про вибори Президента України" та неналежно оформлені. Відтак Центральна виборча комісія відмовила зазначеним заявникам в реєстрації кандидатами на пост Президента України.

* * *

31 жовтня відбулось засідання ЦВК, на якому розглянуто подання політичної партії „Всеукраїнське об'єднання „Батьківщина" про реєстрацію кандидата на пост Президента України Юлію Тимошенко та додані до нього документи. Комісія встановила їх відповідність вимогам Закону України „Про вибори Президента України" і зареєструвала кандидата на пост Президента України Юлію Володимирівну Тимошенко, 1960 року народження, члена політичної партії „Всеукраїнське об'єднання „Батьківщина", освіта вища, Прем'єр-міністра України, яка проживає в Дніпропетровську.

ЦВК розглянула заяву громадянина Абасова Заура Джаваншир-огли про самовисунення кандидатом на пост Президента України та додані до неї документи. Комісія встановила, що документи подані з порушенням вимог Закону України „Про вибори Президента України" та неналежно оформлені, тому відмовила зазначеному заявникові в реєстрації кандидата на пост Президента України.

* * *

2 листопада ЦВК зареєструвала кандидатів на пост Президента України:

Михайла Юрійовича Бродського, 1959 року народження, члена Партії вільних демократів, освіта вища, директора-консультанта Українсько-італійського спільного підприємства „Венето", який проживає в селі Віта-Поштова Києво-Святошинського району Київської області; Олександра Вікторовича Пабата, 1974 року народження, позапартійного, освіта вища, президента спілки громадських організацій „Громадський актив Києва", який проживає в Києві.

ЦВК розглянула заяви громадян Леоніда Осипчука, Олени Бессараб, Вікторії Поліщук, Петра Рекала про самовисунення кандидатами на пост Президента України та додані до них документи. Було встановлено, що документи подані з порушенням вимог Закону України „Про вибори Президента України" та неналежно оформлені, тому комісія відмовила зазначеним заявникам в реєстрації кандидатами на пост Президента України.

* * *

3 листопада ЦВК розглянула заяву громадянина Олексія Щербини про самовисунення кандидатом на пост Президента України. Було встановлено, що документи подані з порушенням вимог Закону України „Про вибори Президента України". Комісія відмовила О.Д. Щербині в реєстрації кандидатом на пост Президента України.

Також на засіданні ЦВК продовжила розгляд документів з питань первинного уточнення Державного реєстру виборців. ЦВК доручила органам ведення Державного реєстру виборців внести зміни до персональних даних 8,024 виборців щодо їхніх адрес. Таким чином, станом на 3 листопада у Державному реєстрі виборців буде внесено зміни до персональних даних більш ніж 320 тис. виборців.

Секретаріят Центральної виборчої комісії

Віктор Ющенко

Олег Тягнибок

Юрій Костенко

Юлія Тимошенко

Михайло Бродський

Олександер Пабат

Один лише крок В. Ющенка дає право сказати: це – подарунок Божий

„З моєї точки зору, Віктор Ющенко – подарунок Божий". Саме так ствердив коментатор Російської служби Радіо „Свобода", коментатор історичних подій у документальному серіалі „Намєдні" Леоніда Парфьонова, відомий публіцист Анатолій Стріляний в інтерв'ю „Україні молодій".

А. Стріляний вважає Президента України „звичайною людиною, може, навіть трішечки занадто звичайною", але водночас „він – великий Президент". На думку публіциста, на таку оцінку заслуговує вже один вчинок В. Ющенка, коли минулого року він „засудив Росію за напад на Грузію. Це був величезний історичний крок. І тільки один цей крок дає мені право сказати, що це великий Президент. Треба підкреслити, що якраз для таких вчинків народи й обирають президентів або мають від Господа Бога королів і царів, якщо вони справжні королі і царі", – вважає журналіст.

„Президента обирають не для того, щоб він визначав остаточну ціну на молоко від тітки Гальки в селі Рябина, і навіть не для того, щоб укладати вигідні для країни газові угоди, як це не дивно звучить напередодні зими. В. Ющенко це знає (наскільки свідомо – мене не обходить). Народи обирають президентів для того, щоб ось у таку мить, як напад Росії на Грузію, сказати від імені держави те, що сказав В. Ющенко.

Менші кроки В. Ющенка – теж кроки справжнього Президента. Зокрема те, що він відкрив людям правду про Голодомор. Незважаючи на „ексцеси виконавців", на те, що цю кампанію робили все ще радянські люди і по–радянському – в дусі та в кращих традиціях радянської пропаґанди, факт, що В. Ющенко спробував привернути увагу суспільства і світу до Голодомору — це крок справжнього Президента. Це крок людини з державницькою і просто людською інтуїцією, яка розуміла: „Час плине. Треба або зараз, або ніколи".

Якби я — антирадянська людина, російський демократичний літератор і український буржуазний націоналіст за покликанням — усі ці роки жив на Місяці, а потім з'явився тут і довідався тільки одне: що нікого у світі путінізм так люто не ненавидить, як В. Ющенка, мені було б цього досить, щоб підняти за В. Ющенка обидві руки", – сказав на закінчення А. Стріляний. *(УНІАН)*

АМЕРИКА І СВІТ

Республіканці перемогли на виборах у США

ВАШІНҐТОН. — У США республіканці здобули дві ключові перемоги на місцевих виборах. У штаті Вірджинія губернатором обрано республіканця Боба МакДонела, а в штаті Ню-Джерзі місцевого губернатора-демократа Джона Корзайна переміг представник республіканців Крис Кристі. Рік тому партія демократів переживала мить справжньої евфорії, коли Президентом США було обрано Барака Обаму. Для нього ця річниця – не надто приємна. Тоді штат Вірджинія вперше в своїй історії проголосував за президента-демократа, а тепер, через рік, штат проголосував за губернатора-республіканця. У штаті Ню-Джерзі республіканець К. Кристі переміг, хоч Дж. Корзайн витратив на виборчу кампанію мільйони долярів з власної кишені. Для мешканців обох штатів ці вибори важливі самі по собі, безвідносно до ситуації в цілій країні. Згідно з опитуваннями громадської думки, переважна більшість учасників місцевих виборів дають високу оцінку діям Президента Б. Обами. Але, виглядає, багато молодих виборців, зокрема афро-американців, які значною мірою вплинули на вислід президентських виборів рік тому, на місцевих виборах не голосували через брак зацікавлености чи апатію. Тож ці висліди суттєво зміцнять настрої серед республіканців. А для Президента втіхою може стати дивовижна кампанія за місце конґресмена в штаті Ню-Йорк. Кандидатку від республіканців Деде Скозафаву колеґи у її власній партії вважали надто ліберальною і висунули замість неї консервативного кандидата. Вона вибула з кампанії і закликала своїх прихильників голосувати за кандидата-демократа, який і переміг. Так що висліди цих виборів дадуть поживу до роздумів обом американським партіям. *(Бі-Бі-Сі)*

А. Меркель закликала США допомогти долати стіни

ВАШІНҐТОН. — Здійснюючи візиту до Вашінґтону, щойно переобраний канцлер Німеччини Анґела Меркель 3 листопада закликала США співпрацювати з її країною „заради подолання стін XXI ст.". Виступ А. Меркель перед обома палатами Конґресу, майже збігся в часі з 20-ою річницею повалення Берлінської стіни. А. Меркель, яка минулого тижня розпочала свій другий термін на посаді глави уряду, також подякувала американським законодавцям та народові за підтримку процесів возз'єднання Німеччини після повалення стіни 9 листопада 1989 року. Серед нинішніх „стін", які назвала А. Меркель, – боротьба з кліматичними змінами. Вона закликала Конґрес підтримати схвалення у грудні в Копенгаґені нового ґльобального договору у цій справі. Перед виступом у Конґресі А. Меркель провела зустріч з Президентом США Бараком Обамою, з яким, крім кліматичних змін, обговорила такі питання, як Афганістан, Іран та ґльобальна економіка. Останнім німецьким канцлером, який виступав в Конґресі США, був Конрад Аденауер у 1957 році. *(„Голос Америки")*

Лісабонський договір ратифіковано

ПРАГА, Чехія. — Чеський Президент Вацлав Клавс 3 листопада підписав Лісабонський договір про інституційні реформи Европейського союзу, завершивши процес ратифікації документу всіма країнами ЕС. Президент Чеської республіки поставив свій підпис під текстом Лісабонського договору невдовзі по тому, як Конституційний суд країни ухвалив рішення про те, що він не суперечить чеській конституції. В. Клавс був одним з найпомітніших і найпристрасніших опонентів Лісабонського договору. Але 3 листопада він відмовився від подальшої боротьби. В скупій заяві для преси Президент В. Клавс сказав, що чекав саме такого рішення Конституційного суду, який є „упередженим і конфронтаційним". Він підкреслив, що Чеська республіка, на його переконання, перестала бути суверенною державою. Тепер европейська угода про інституційні реформи нарешті ратифікована і набирає силу закону. *(Бі-Бі-Сі)*

У Китаї з'явиться „Дисніленд-світ"

ШАНХАЙ, Китай. — Китайські одяг, техніка машини й от тепер – „Дисніленд". Новий парк дитячих розваг скоро з'явиться у Шанхаї. Місцева влада дозволила розпочати будівництво країни розваг. Цьому рішенню передували багаторічні переговори. Наразі компанія „Волт Дисні" та влада Шанхаю домовляються про здійснення проєкту. У меґаполісі вже готують майданчик, де невдовзі з'явиться тематичний парк. За попередньою інформацією, на будівництво виділять площу у 4 млн. квадратних метрів. У зв'язку з цим доведеться переселити близько 4,000 мешканців навколишніх селищ. Програму переселення можуть розпочати вже у грудні. А парк плянують відкрити у 2014 році. *(„5 канал")*

Г. Карзая оголосили переможцем виборів

КАБУЛ, Афганістан. — Центральна виборча комісія Афганістану (ЦВК) 2 листопада, оголосила чинного главу держави Гаміда Карзая переможцем на президентських виборах. Незадовго до цього західні засоби масової інформації повідомили, що виборчий комітет ухвалив рішення скасувати заплановану на 7 листопада другу туру виборів. Один з кандидатів на пост глави держави – колишній глава Міністерства закордонних справ д-р Абдула Абдула – 1 листопада заявив про свою відмову брати участь у другій турі. У відповідь на це прес-служба Г. Карзая підтвердила намір чинного глави держави брати участь у другій турі виборів, зазначивши, що президент „дуже засмучений тим, що Абдула Абдула не візьме участи". За попередніми підсумками першої тури президентських виборів, що відбулися 20 серпня і були затьмарені масовими фальсифікаціями виборчих бюлетенів, чинний Президент Г. Карзай набрав близько 55 відс. голосів, його головний опонент на виборах А. Абдула – 28 відс. ЦВК Афганістану на прохання комісії за скаргами внесла поправки в остаточні підсумки виборів з урахуванням вибіркової перевірки 10 відс. підозрілих бюлетенів. Згідно з остаточними даними, Г. Карзай набрав 49.67 відс. За афганським законодавством, для перемоги в першій турі потрібно було набрати 50 відс. плюс один голос. *(„День")*

Помер головний редактор московського бюра Радіо „Свобода"

МОСКВА. — 2 листопада помер, на 48-му році життя, багаторічний головний редактор московського бюра Радіо „Свобода" Володимир Бабурін, повідомила радіостанція. В. Бабурін закінчив факультет журналістики Московського державного університету, працював на Держтелерадіо СРСР, на Радіо „Росія", російському телебаченні. Кілька років співпрацював з радіостанцією „Німецька хвиля". На Радіо „Свобода" В. Бабурін працював з серпня 1995 року, вів програми „Время гостей" і „Лицом к лицу", писав матеріяли про політику, економіку та суспільне життя. Радіо „Вільна Европа"/Радіо „Свобода", що фінансується Конґресом США, здійснює мовлення на країни Східньої і Південно-Східньої Европи, Кавказу, Центральної Азії та Близького Сходу й на Росію. *(„День")*

А. Меркель переобрано на другий термін

БЕРЛІН. — Парлямент Німеччини 28 жовтня обрав нинішнього канцлера Анґелу Меркель на другий термін. Опісля відбулася церемонія складення присяги новим правоцентристським урядом. Шлях А. Меркель проклали вибори минулого місяця, на яких консерватори зібрали достатню кількість голосів, щоб замінити незручну для багатьох „широку коаліцію" християнських демократів з лівими соціял-демократами. Новими коаліційними партнерами партії А. Меркель є вільні демократи, які мають підтримку ділових кіл країни. Порозуміння щодо складу нової коаліції обидві партії досягли минулого тижня. А. Меркель пообіцяла, що нова коаліція проведе реформу системи охорони здоров'я країни і докладатиме зусиль для схвалення податкових пільг на суму 36 млрд. дол. Новий уряд також заявив, що вимагатиме усунення з німецької території усіх американських ядерних озброєнь. *(„Голос Америки")*

Спроби покращити взаємини

МОСКВА. — Британський міністер закордонних справ Дейвид Мілібенд провів у Москві переговори зі своїм російським колеґою Сергієм Лавровим. Це перша візита британського керівника Міністерства закордонних справ за останні п'ять років. На спільній прес-конференції Д. Мілібенд сказав, що обидві сторони хочуть побачити швидку реакцію Ірану на міжнародну пропозицію збагачувати уран для Теграну за межами іранської території. Взаємини між Великою Британією та Росією залишаються напруженими після убивства три роки тому в Лондоні російського офіцера служб безпеки в екзилі Олександра Литвиненка. Д. Мілібенд наголосив, що Британія не відмовляється від своїх вимог екстрадиції росіянина Андрея Лугового, якого британці підозрюють у вбивстві О. Литвиненка. Втім, С. Лавров сказав, що для британської сторони нереалістично вимагати екстрадиції А. Лугового. Д. Мілібенд сказав, що обидві країни робитимуть все для того, щоб покращити взаємини і не дозволять розбіжностям щодо безпеки в Европі завадити поступові. Але, як повідомляє з Москви дипломатичний оглядач Бі-Бі-Сі Бріджет Кендал, британські дипломати не хочуть порівнювати зустріч двох міністрів з „перезавантаженням" у взаєминах Москви та Вашінґтону. *(Бі-Бі-Сі)*

В Ірані відзначили 30-річчя захоплення Посольства США

ТЕГРАН, Іран. — 4 листопада в Теграні відбулися багатотисячні демонстрації з нагоди 30-ої річниці захоплення іранськими студентами американського посольства. На початку листопада 1979 року після перемоги ісламської революції в Ірані озброєна група радикально налаштованих студентів – прихильників провідника революції аятоли Рухоли Мусаві Хомейні – захопила Посольство США в Теграні. 52 співробітників посольства утримували в заручниках 444 дні. Дипломатів звільнили тільки в січні 1981 року. Випадок з захопленням посольства призвів до розриву американсько-іранських дипломатичних взаємин, які не відновлено досі. За даними іранського аґентства ISNA, навпроти колишнього Посольства США в Теграні зібралися кілька тисяч осіб, котрі скандували антиамериканські та антиізраїльські гасла. Водночас у центрі іранської столиці також проводили акції протесту кілька сотень прихильників екс-кандидата в президенти і провідника опозиції Мір Госейна Мусаві. Для розгону опозиціонерів поліція використовувала кийки і сльозогінний газ. Є повідомлення про застосування поліцією вогнепальної зброї, в висліді чого кілька протестуючих отримали поранення. *(„Кореспондент")*

Міліція розігнала акцію на захист свободи зібрання

МОСКВА. — На Тріюмфальній площі у Москві міліція 31 жовтня не допустила до проведення опозиційної акції на захист свободи зібрання. Людей били. Затримали кілька десятків осіб, серед них, зокрема одного з провідників коаліції „Інша Росія" Едуарда Лимонова, активістку опозиції Марину Литвинович, провідника руху „Оборона" Олега Козловського. Для участи в акції зібралося близько 500 осіб. Опозиціонери і правозахисники намагалися провести віче, попри те, що його не пощастило узгодити з мерією. *(Радіо „Свобода")*

КОМЕНТАР З ПРИВОДУ

Його святість визнав наш народ

На цей рік припадає 65-річчя (1944-2009) від дня смерти Митрополита Української Греко-Католицької Церкви Андрея Шептицького. Це настільки велика постать в історії українського народу й Української Церкви, що після вичерпного вивчення його життя Церква визнала його Слугою Божим, і власне це дало можливість розпочати процес беатифікації Великого Митрополита, тобто зарахування до сонму святих.

Відомо, що найвищим доказом любови до Бога й ближнього було життя мучеників, які засвідчили цю любов навіть перед лицем насильницької смерти. У випадку мучеників процес беатифікації не дуже складний, бо треба лише довести, що вони загинули за віру, прийнявши смерть з рук ворогів Церкви.

Для тих осіб, котрі померли природною смертю, як от Митрополит Андрей, процес складніший і проводиться для того, щоб з'ясувати, чи кандидат у святі повною мірою жив і діяв згідно з християнською наукою.

Після зібраних свідчень спеціяльна комісія схвалює або заперечує духовну досконалість кандидата. Внаслідок позитивного результату треба чекати на диво: раптове одужання неприродним шляхом через пряме втручання кандидата у святих.

На такий доказ чекає українська Церква у справі процесу Митрополита Андрея. Якщо мені пам'ять не зраджує, комісія у справі беатифікації Митрополита Андрея вже вивчає таке одужання в Америці. У разі позитивного ствердження такого факту, до Митрополита Андрея будемо молитися як до Блаженного, а після другого дива – як до святця.

Незважаючи на відсутність потрібного дива, є інші докази святости Митрополита, ілюстровані свідками. Вже саме повернення Митрополита Андрея до прадідних українських коренів свого роду можна вважати дивом. Батько для свого сина передбачав світлу кар'єру правника і готував його до того.

Немає найменшого сумніву, що спольщений рід Шептицьких був один з найвпливовіших серед польської шляхти в Галичині. Нічого не бракувало Романові Шептицькому, майбутньому Митрополитові Андреєві, стати провідним діячем в колах польської аристократії.

Але Бог задумав інакше: Митрополит повернувся до своїх коренів – всупереч невдоволенню всієї польської знаті. Від моменту його переходу до Греко-Католицької Церкви Митрополит Андрей, спершу як ієромонах Василіянського чину, відтак як єпископ Станиславова й Львова, до смерти відчував ворожість польського оточення.

Ця ворожість росла з кожним моментом, коли він займався не лише духовним добром своїх вірних, але й захищав їхню людську гідність. Коли його було обрано на Главу УГКЦеркви, він чітко заявив, що буде „пастирем їхніх душ та тіл".

Будучи членом австро-угорського парляменту, він використовував свою позицію, щоб домогтися для українців тих самих прав, що їх мали поляки чи інші мешканці Австро-Угорської імперії, до котрої належали галицькі українці. Так само він діяв і за Польщі. Якою покорою мусив Митрополит відзначатися, щоб сприйняти спокійною й святою душею ворожість польського народу, незважаючи на те, що він сам належав до нього через свою маму Софію, що була дочкою видатного польського письменника й митця Фредра.

Будучи багатим, з огляду на статус графа й депутата, Митрополит щедро допомагав, навіть економічно, тим, хто потребував його помочі. Він не робив ніякої різниці між людьми, бо в кожній людині добачав самого Христа. Посеред тижня черги людей стояли перед його помешкання, сподіваючись від нього допомоги.

Якось у черзі стояла маленька дівчинка. Журналіст, переходивши повз неї, затримався і запитав її, чому вона стоїть в черзі. Дівчинка нічого не відповіла, лише попросила, щоб журналіст почекав, поки вона не вийде від Митрополита. Коли дівчинка вийшла з кабінету, несучи в руках багато зшитків та олівців, то сказала журналістові: „Наступного тижня розпочинається новий навчальний рік, а я не мала грошей на зшитки та олівці. Митрополит мені все дав".

Іншим разом до Митрополита підійшла полячка з маленькою дитиною на руках і зі сльозами на очах пояснила Митрополитові, як Український допомоговий комітет, заснований для того, щоб допомагати українцям в біді, відмовив їй у допомозі через її національність. Митрополит одразу написав до голови комітету, який без подальшого вагання щедро допоміг жінці.

Вже не буду говорити про його дух молитви. Митрополит постійно молився, бо він любив Господа. Одного разу, приїхавши проповідувати сестрам, згідно з свідченням однієї з монахинь, він цілу ніч пролежав навхрест перед престолом в каплиці. А якою довгою була його благодатна молитва після Служби Божої. Під час пастирських візитів до своїх вірних на всіх континентах, він ніколи не виходив зі сповідальниці, розуміючи потребу вірних сповідатися.

Найбільшу ознаку святости Митрополит виявив рішучим бажанням не покидати своїх вірних під час наступу комуністів на Західню Україну. Польський кардинал Ґлонд утік на Захід, а Митрополит залишився зі своїми вірними, підбадьорюючи їх на дусі та промовляючи слова потіхи й розради. Помимо процесу беатифікації, наш народ вже давно вважає Митрополита святим.

Тому сьогодні обов'язком всього українського народу, не лише вірних УГКЦ, активно сприяти, – передусім молитвою – проголошенню Митрополита Андрея Шептицького святим, тому що він був у страшний період воєнного лихоліття голосом всього українського народу, його справжнім духовним провідником.

о. Євген Небесняк

НА ТЕМИ ДНЯ

В Україні і люблять, і бояться закордонних українців

Р. Л. Хом'як

КИЇВ. – Україна нас визнала! Зробіть, шановні колеги діяспорники, замітку у своїх календарях і щоденниках: 14 жовтня 2009 Україна визнала, що ми існуємо, ми – закордонні українці, навіть якщо нам не завжди довіряють.

Про це щиро сказав депутат Верховної Ради Олег Зарубінський з бльоку Володимира Литвина: дехто вбачає загрозу від закордонних українців. Він сказав це з трибуни Верховної Ради до присутніх там кількох сот українців з різних кутів світу, від Австралії до Карелії, і декількох народних депутатів.

О. Зарубінський мав би знати. Він голова Комітету Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин. Він член груп міжпарляментських зв'язків з десятком країн. Врешті, він голова оргкомітету слухань 14 жовтня. Він твердив, що треба було влаштовувати раніше такі зустрічі, де закордонні українці представили б свої проблеми й успіхи українським законодавцям.

Депутат О. Зарубінський також твердив, що досі немає стратегії України щодо закордонного українства, хоч, згідно з Конституцією, Україна має дбати про потреби українців за кордоном. Треба надіятись, що внаслідок слухань парляментарії таку стратегію вироблять.

З другої сторони, народний депутат О. Зарубінський визнав, що ці речі проходять пиняво в парляменті України. Законопроєкт про правовий статус закордонного українця лежав у Верховній Раді з 1998 року до 2004-го, коли його врешті прийняли. „Чинний закон дуже складно сприймався, дуже складно", - казав О. Зарубінський і закликав депутатів брати приклад від сусідів України – поляків і угорців – як ставитись до своїх людей поза кордонами країни. Він також був одним із декількох виступаючих на слуханнях, які пропонували створити урядову структуру для закордонного українця, щось на рівні Кабінету міністрів.

В свою чергу, представники уряду намагались довести, що уряд України таки цікавиться долею українців за кордоном. Міністер культури і туризму Василь Вовкун повідомив представників частин світу, де живуть українці, що нинішній уряд вже асиґнував більшу суму на потреби тих українців, в тому числі на будову пам'ятника Голодоморові у Вашінґтоні. Як керівник міністерства культури В. Вовкун також висловив вдячність за діючі інституції еміґрантів – видавництва, церкви, школи.

Взагалі понад 30 осіб виступали з трибуни Верховної Ради того дня. Головував на слуханнях Микола Томенко, заступник голови ВР, і він з неабияким успіхом тримав реґламент – по п'ять хвилин на виступ, причому такі програмові виступи, як народного депутата О. Зарубінського і президента Світового Конґресу Українців Євгена Чолія, мали трохи більше часу. Але навіть досвідчений головуючий М. Томенко мав труднощі обмежити до 12 хвилин виступ Петра Ющенка, старшого брата Президента Ющенка, який вже два роки керує проєктом збирання портретів (їх понад 2,000: українських святих, праведників, митрополитів, архимандритів, князів, мислителів і винахідників та митців). Він з ентузіязмом розповідає, скільки королів і королев Европи мали українських предків, в тому числі підкреслює українське походження російського царя-деспота і тирана Івана Грозного. П. Ющенко вже виступав з цією презентацією за кордоном і, мабуть, чимало присутніх на слуханнях (я, наприклад) вже чули все це. Але коли головуючий М. Томенко намагався нагадати П. Ющенкові про обмежений час, той відповів, що не п'ять хвилин, а дві години він може розповідати про великих українців. На щастя, він тільки подвоїв призначений йому час на виступ. Мене турбувало те, що в той час, як колишній інженер, а тепер пенсіонер і законодавець намагається захопити українців їхніми славними попередниками, Україна не задумується над тим, як заплатити за енерґію що її зуживає, як дістати шкільні підручники і учителів для дітей в Карелії, ба навіть як розв'язати питання пального для літаків і кораблів Збройних Сил України.

Президент Світового Конґресу Українців Є.Чолій нагадав присутнім, що його організація вже 42 роки репрезентує інтереси України у світі (Світовий Конґрес Вільних Українців був створений 1967 року), та повідомив, що цього року СКУ підписав меморандум про співпрацю з міністерствами закордонних справ і культури та туризму.

Борис Тарасюк, колишній міністер закордонних справ України, а тепер депутат Верховної Ради, сказав, що слухання про закордонного українця були його разом з Оксаною Білозір ініціятивою. (Кілька років тому О. Білозір пропхала у Верховній Раді законопроєкт про правовий статус закордонного українця. Ці слухання мали зацікавити законодавців у розширенні чинного законодавства). Б. Тарасюк також хвалив роботу діяспори перед незалежністю і згадав, що діяспора допомагала Україні дістати будинки для своїх дипломатичних місій – після того, як Росія незаконно забрала собі усі совєтські закордонні приміщення.

В Міністерстві закордонних справ України є підрозділ закордонного українця, який створив Б. Тарасюк, коли очолював це відомство. Тепер, казав він, підрозділ є під загрозою, бо немає фондів на його утримання. В той час, додав він, такі країни, як Росія і Румунія, мають великі відділи для справ своїх діяспор.

Що було ясне в ході слухань у Верховній Раді – як це також видно на з'їздах Світового Конґресу Українців і Української Всесвітньої Координаційної Ради – це дуже різні потреби різних наших діяспор. Наприклад, представник українців у Молдові (Леонід Ткачук, голова Спілки українців Придністров'я) підкреслив, що у Придністров'ї українці живуть на своїх автохтонних землях, себто вони не „розпо-

(Закінчення на стор. 8)

Україна на Зимовій Олімпіяді

Спортивний світ активно готується до участи у в XXI зимових Олімпійських іграх, які відбудуться 12-28 лютого 2010 року у Ванк увері та Вістлері, Канада. 12 лютого цього року президент Міжнародного Олімпійського Комітету Жак Роґґе надіслав офіційне запрошення Україні узяти участь в „білій" Олімпіяді. Тоді ж президент Національного олімпійського комітету України (НОК) Сергій Бубка підписав офіційний документ, який підтверджує участь України у цій події. Така традиційна церемонія проводиться за рік до офіційного відкриття ігор. „Україна буде гідно представлена у Ванкувері", – запевнив С. Бубка.

Відтоді ця обіцянка набрала конкретних вимірів. Серед спортсменів 80 країн Україну представлятимуть близько 60 спортсменів в 11 видах спорту (біятлон, гірськолижний спорт, лещетарські перегони і двоборство, стрибки з трампліна, санний спорт, фрістайл (акробатика), сновбордінґ, фіґурне ковзання, шорт-трек, ковзанярський спорт). З метою ефективного підготування до Олімпійських ігор, участи українських спортсменів у тренувальних зборах та міжнародних змаганнях НОК надав з позабюджетних фондів допомогу олімпійським федераціям у розмірі понад 3 млн. грн. У державному бюджеті на 2009 рік було передбачено на проведення зборів і змагань з олімпійських видів спорту 150 млн. грн.

Зокрема на Зимовій Олімпіяді Україну представлятимуть 11 біятлоністів, які вибороли це право у змаганні за Чашу світу 25 найкращих спортовців у цій галузі. Змагання відбулися у Швеції, Австрії та Словенії. Очолює команду України з біятлону Валерій Татаренко. З ковзання Україну представлятимуть у Ванкувері сім спортсменів: Антон Ковалевський (з одиночного ковзання), спортивна пара Тетяна Волосожар і Станіслав Морозов, танцювальна пара Катерина Костенко і Роман Талан. Ще одна танцювальна пара визначиться за вислідами чемпіонатів України (грудень цього року) та Европи (січень 2010 року).

Вперше за роки незалежности Україна не буде представлена в жіночому фіґурному ковзанні. Українка Елеонора Вінниченко на міжнародному кваліфікаційному турнірі у німецькому місті Оберстдорфі за підсумками довільної і обов'язкової програм зайняла лише 21-ше місце, що не дозволить Україні прислати у наступному році до Канади жодну зі своїх одиночниць. У змаганнях спортивних пар саме в Оберстдорфі українці Т. Волосожар та С. Морозов посіли друге місце.

НОК вважає, що українці можуть розраховувати на позитивний результат у п'яти видах спорту: в біятлоні, лещетарських перегонах, фіґурному ковзанні, санному спорті та фрістайлі.

Щоб підтримати спортовців, вирішено 20 найкращим з 1 червня цього року до кінця лютого 2010 року виплачувати стипендію „Ванкувер-2010" за програмою Олімпійської солідарности Міжнародного Олімпійського Комітету. Зокрема українці отримуватимуть ґранти по 1,000 дол. щомісяця. Ці стипендії допоможуть українським олімпійцям пройти кваліфікаційний відбір на зимову Олімпіяду і добре підготуватися до її старту.

Підготування до Зимової Олімпіяди стало темою нарад під час зустрічі 27 жовтня у Києві міністра України у справах сім'ї, молоді та спорту Юрія Павленка з делеґацією Світового Конґресу Українців. І це зрозуміло: закордонні українці складають відчутний прошарок населення Канади і можуть надати олімпійській збірній Україні необхідну на чужині моральну і матеріяльну підтримку. Такої підтримки слід чекати від усіх організацій і приватних осіб діяспори. Тижневик Українського Народного Союзу „Свобода" постійно інформуватиме читачів про підготування до зимових змагань у Канаді і їх перебіг. Запрошуємо усіх наших дописувачів до такої співпраці.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda". Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

ЛИСТОПАД В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Українець першим стрибнув з стратосфери у 1945 році

4 листопада 1957 року випробовувач парашутів Василь Романюк здійснив свій тритисячний стрибок з парашутом. На летовищі його вітали з квітами. Але визнання В. Романюкові приніс не цей, а значно давніший стрибок, коли він першим у світі покинув літак, що летів у стратосфері. Стратосфера починається з 11-кілометрової висоти. Сучасні літаки піднімаються на висоту до 20 кілометрів, але людина поза літаком без спеціяльного обладнання загине в розрідженому середовищі, температура якого становить мінус 100 градусів за Цельсієм.

25 вересня 1945 року В. Романюк здійснив затяжний стрибок із стратосфери – він залишив літак на висоті 13.1 кілометра і, пролетівши у вільному падінні 167 секунд, відкрив парашут на висоті близько одного кілометра. В. Романюк піднявся у стратосферу на двомісному британському бойовому літаку „Спітфайр", який пілотував Панас Прошаков.

Того ж дня з стратосфери стрибав Микола Амінтаєв, який покинув літак на висоті 15 кілометрів і, не відкриваючи парашута, падав 167 секунд, пролетівши 12,141 метр. Але у його обладнанні розірвало кисневу трубку і парашутист загинув.

В. Романюк народився 31 січня 1910 року в селищі Драбів на Полтавщині, тепер Черкаська область. Його батько працював слюсарем на місцевій фабриці обгорткового паперу, що належала княгині Барятинській. В сім'ї було восьмеро дітей. В. Романюк був першим хлопчиком.

У своїй книзі „Нотатки парашутиста-випробовувача" В. Романюк тепло згадував рідне село: „Білі хати, перед ними стрункі тополі, за тинами городів багато золотоверхих соняшників. Серед вулиці – старенька церква з синіми банями, над хрестами яких вечорами літають зграї галасливих птахів".

У 1928 році В. Романюк став курсантом стрілецького училища, звідки його покликали до парашутної справи. Загалом В. Романюк стрибав з парашутом 3,475 разів. Переважна більшість стрибків була експериментальною. Йому було присвоєно звання Заслуженого тренера СРСР з парашутного спорту. Помер В. Романюк 31 липня 1993 року.

Після рекорду В. Романюка були й інші стрибки з стратосфери. Так, 31 жовтня 1962 року парашутисти Петро Долгов і Євген Андреєв на стратостаті піднялися на рекордну висоту 25 кілометрів. Є. Андреєв покинув стратостат і падав 270 секунд.

Цей рекорд протримався до цього часу. П. Долгов відкрив парашут відразу після стрибка з стратостату, але пошкодив гермошолом і миттєво загинув. Зараз техніка дає змогу виконати стрибок з більшої висоти, але уродженець українського села В. Романюк усе ж був першим.

Л. Хм.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Книга з'явилася завдяки „Свободі“

Насамперед щиро дякую за прекрасний часопис „Свобода“, за те, що на його сторінках поміщаєте і мої скромні думки, висилаєте газети з моїми статтями, які наприкінці кожного року я передаю в фонди Державного архіву Волинської області, де я працював 36 років.

На Волині читачі та дослідники, а це студенти і науковці, мають можливість опрацьовувати в архіві матеріяли, особливо з волинської тематики, з життя українців в західній діяспорі.

На основі джерельної бази „Свободи“ вони пишуть реферати, статті, роблять виписки до книг з посиланням на часопис. Як ви звернули увагу, в моїх майже всіх книгах (а їх в мене 25), також є посилання на газету.

Нещодавно був я учасником наукової конференції „Гетьман Іван Мазепа – будівничий Української Православної Церкви“ в Київській православній духовний академії, де мав виступ, а 23 вересня була проща учасників до Батурина.

В музеї ми побачили ксерокопію з газети „Свобода“ 31 березня 2006 року, яку я переслав директорові Наталі Ребровій. Це інтерв'ю з нею „Приходьте в Батурин з молитвою“.

Завдяки цій публікації багато українців з США надали поважну допомогу у відбудові музею історико-культурного заповідника „Гетьманська столиця“. Особливо багато пожертв надійшло на побудову величавого храму Покрови Пресвятої Богородиці. З США надійшло 43 пожертви.

Можновладці України не цікавляться виданням книг, якщо у них відсутні похвали для них. Тому всі мої книги вийшли завдяки допомозі українців США, Канади, Австралії, Великобританії, Німеччини. І це – завдяки „Свободі“.

Після надрукування мого звернення у газеті „Буде книга про православні святині“ (ч. 20), мені надіслали гроші на видання праці „Православні святині історичної Волині“ з США Софія Кравець, Леонід Царик, Оксана Клюковська-Павлик, Дмитро і Галина Грушецькі, Олександра Дяченко-Кочман, Галина Вигинна, Анна Кічановська-Кузик; з Канади – Інститут дослідів Волині, о. д-р Степан Ярмусь, Галина Онуфрійчук, Любов Василів-Базюк, Катерина Сидоренко, Надія Шаварська; з Австралії – Союз Українок північно-східнього Сіднею, Наталя Миравська, Тамара Базилицька.

Ще раз щиро дякую „Свободі“ і жертводавцям.

Володимир Рожко,
Луцьк

„Просвіту" поглинає пітьма

Мене приголомшила замітка під заголовком „У Києві відбувся з'їзд „Просвіти", яка була опублікована у „Свободі" 25 вересня. Виходить, що ніби все у нас, просвітян, так чисто, безконфліктно й ідеологічно згуртовано відбувається, бо ж „усі обласні „Просвіти" звітували про свою тирічну працю і усі звернули увагу на потребу активно протистояти русифікації суспільства, посилення українського інформаційного простору..."

Та це – всього лише слова, за якими – зовсім інша реальність...

Дніпропетровщина взагалі на тому так званому з'їзді, який відбувся 19 червня в Києві, не була представлена. Криворізьке міське об'єднання „Просвіта" ім. Тараса Шевченка надіслало колективне звернення до міністра юстиції України, в якому просила його VIII з'їзд визнати таким, що не відбувся.

Головна рада Товариства, яка, згідно зі статутною нормою, скликає з'їзд, не включила Дніпропетровське обласне об'єднання у графік проведення обласних конференцій, не залучила організацію до підготування з'їзду, офіційно не повідомила про норму представництва, дату і місце проведення з'їзду. Таким чином, було проігноровано існування Дніпропетровської обласної організації разом з її 13 реґіональними осередками... Міністер юстиції відповів, що до міністерства ще не надійшли документи з того так званого з'їзду (хоча мали 6 надійти протягом п'яти днів після його завершення).

Мене, редактора просвітянського часопису „Промінь Просвіти", і кореспондента Валентину Кривду, зареєстрованих як журналісти, відповідальний секретар центрального правління Микола Нестерчук намагався за допомогою правоохоронців вивести з залі, де проходив той з'їзд.

Часопис „Промінь „Просвіти", який заснували самотужки вже більше трьох років тому криворізькі просвітяни, є єдиною україномовною газетою в Кривому Розі. Редакція працює виключно на громадських засадах. При цьому її тільки частково фінансувала центральна „Просвіта" з Києва, та й то – лише неповні два роки. Уже сім місяців криворізька „Просвіта" не має можливости інформувати населення про свою діяльність через телебачення й радіомовлення.

Зі сумом можна констатувати, що „Просвіту" (за фактичної бездіяльности правоохоронців) поглинає пітьма.

Сергій Зінченко,
редактор часопису
„Промінь „Просвіти", Кривий Ріг

До статті про мовних педантів

Мої зауваження стосуються статті Ростислава Хом'яка „Про мовних педантів", надрукованої в „Свободі" 18 вересня.

З його клясифікації тих педантів можна навіть посміятись, якщо читач розуміє, про яких педантів шановний автор пише.

Мене, як українку, виховану на еміґрації, вразив висновок автора. Він не проти того, що „більшість людей на світі пишуть „незалежності". Зрештою, їх набагато, більше, ніж нас, „у діяспорі розпорошених".

Цікавий висновок! Якщо більшість каже „Стьопа", „Свєта", „ужас", „тоже", „фрукти", „рис", „шок", „вщент" і т. д., то чому нам „у діяспорі розпорошеним" не долучитися до більшости (більшості?). Чому не забувати про „Стефка", про „теж" або „також", про овочі, „городину" чи ярину", про „риж" і т. д., та прилучитись до тих котрих „більше у світі"?.

Ну, а вже подруги при сварці ніяк не повинні казати „Ти, стара торбо!". Чи не лагідніше сказати „Ти, стара сумко!"?

Ясно, більшість вирішує!

В мене тільки одна заковика: до котрої групи – меншої чи більшої – належно нам, „у діяспорі розпорошеним", прилучитися, коли читаємо: „лідер", „мітинг", „адекватно", „імідж", „піар", „візуальні", „вербальні", „екстремальні", „вібрація" і т. д.? До котрої групи належать ці мовознавці (чи може краще сказати – лінґвісти?), що так безжально і безпідставно нищать багатство нашої солов'їної мови?

Люба Костів-Кладко,
Санвел, Каліфорнія

Мала пенсія від „кориґуючого коефіцієнта"

Економічне становище пенсіонерів давно хвилювало нашу владу. На початку пенсійної реформи прем'єр Микола Азаров звертав увагу на те, що пенсіонери можуть обійтися малими фондами, бо мостів вони вже не збудують, а гроші витратять на кефір.

Через два роки все змінилось. Щодня по радіо передають, що середня пенсія у Дніпропетровську складає понад 1,000 грн. В мене ж – наполовину менша. Головне управління пенсійного фонду України в Дніпропетровській області пояснює призначення мені незначної пенсії застосуванням „кориґуючого коефіцієнта, який визначається шляхом співвідношення заробітної платні пенсіонера та заробітної платні у народному господарстві за той період, за який брався заробіток". Що це означає?

Прем'єр Юлія Тимошенко каже, що допомогти бідним повинні більш забезпечені пенсіонери, які одержують пенсію понад 3,000 грн. Але наше суспільство ще до таких шляхетних вчинків не готове. А коли не готове, то влада могла б допомогти якійсь частині таких українців, як я, але не хоче. Передають по телебаченню, що діють якісь комісії, що можуть поладнати ці справи, але ми дістаємо від них відмови, відмови...

Клавдія Мірецька,
Дніпропетровськ

Кара за подвійне громадянство

Минулого літа Верховна Рада України прийняла у першому читанні новий „Закон про подвійне громадянство в Україні" з безпрецедентними мірами покарання за подвійне громадянство у вигляді грошової кари в розмірі 10 тис. неоподаткованих мінімальних заробітних платень (близько 475,000 дол.) і до п'яти років ув'язнення. Звісно, такий закон давно був потрібний, але ж не такий жорстокий!

Якщо взяти під увагу, що попередні закони про виїзд на постійне місце проживання (ПМП) за кордон не були досконалі, бо процедури виходу з громадянства України не були чітко прописані, то виходить, що громадяни України, які виїхали на ПМП за кордон і прийняли інше громадянство, підпадають під кримінальну відповідальність, що не є справедливо.

З метою усунення цих недоліків в чинному законодавстві було б слушно викласти статтю закону про відповідальність за подвійне громадянство в такій редакції:

„З метою забезпечення національної безпеки і територіяльної цілісности України і Автономної Республіки Крим, громадяни України з подвійним громадянством, які проживають (зареєстровані) на території України і Криму, позбавляються українського громадянства і депортуються в країну їхнього другого громадянства за добровільною згодою цих громадян вийти з громадянства України, що підтверджується нотаріяльно завіреною заявою на ім'я Президента України, і покидають територію України і Криму за їхні власні гроші. В разі примусової депортації за рішенням суду і відмови сплатити фінансові витрати, пов'язані з депортацією, вони депортуються за рахунок держави і пожиттєво втрачають право відвідувати Україну і Крим. Позбавлення українського громадянства провадиться в судовому порядку за поданням органів Служби безпеки України. В разі рішення суду про примусову депортацію позбавлення громадянства набуває чинности після публікації Указу Президента України".

Я вважаю, що така редакція закону (або близька за змістом) не дасть можливости українським громадянам мати подвійне громадянство і не буде обтяжувати громадян України, які постійно проживають за кордоном.

В новому законі необхідно ввести вимогу про обов'язкове припинення громадянства України в разі прийняття громадянства країни їхнього постійного проживання.

Цей новий закон не повинен мати зворотньої сили і повинен дати час для виходу з громадянства України.

Я звертаюся до всіх громадських українських організацій в США і Канаді з закликом висловити свій протест проти такого „драконівського" закону, який поставить поза законом велику частину українських громадян в діяспорі, які в силу різних обставин не встигли вийти з українського громадянства.

Василь Перець,
голова організації „Нова хвиля",
Дітройт

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Вечір поезії Богдана-Ігоря Антонича

ПАРМА, Огайо. – До 100-річчя від дня народження унікального українського поета Богдана-Ігоря Антонича 33-ий відділ Союзу Українок Америки ім. Лесі Українки ще у квітні вирішив провести літературний вечір, присвячений ювілеєві „лемківського метеорита“.

Почались пошуки найцікавіших матеріялів, які дали б вичерпну відповідь на запитання: „За що ж така шана, коли біографію поета можна укласти у два рядки?“

Імпрезі передувала побутово-мистецька виставка Лемківщини, влаштована у кредитівці „Самопоміч“ музейною референткою відділу і округи СУА Лукією Гриців та її чоловіком Теодозієм.

Оголошення, портрети, записи лемківських пісень самого поета і тих, які він любив, лягли на плечі Леоніда Шараневича. Дуже гарне оформлення сцени у сумівській оселі зробили Євгенія і Франко Бенки. Сценарій і всю організаційну роботу склала і провела автор цих рядків.

4 жовтня вступним словом імпрезу відкрила голова відділу Оля Дем’янчук. Вона повідомила, що на початку року Президент України Віктор Ющенко видав наказ про відзначення 100-річчя від дня народження Б.-І. Антонича.

Голова відділу привітала священиків Української католицької катедри св. Йосафата оо. Михайла Кулика і Василя Петріва з дружиною Любою, голову Українських з’єднаних організацій Василя Ліщинецького з дружиною Вірою, почесну членку відділу 102-ох річну Емілію Воляник і всіх присутніх на святі і надала слово „головному лемкові“ Парми Петрові Пенгринові. Він коротко розповів про „землю вівса і ялівцю“, яка подарувала юного генія.

На тлі чудової мелодії скрипки Ігоря Макара прозвучав вірш „Тебе, Бога, хвалимо“ у виконанні Мирослави Макар.

Біографію Б.-І. Антонича розповіли Любомира Мичковська та Є. Бенко. Характеристика творчости поета служила своєрідним обрамленням до самої імпрези і була її кульмінацією. У вступі авторка цих рядків дала коротку характеристику літературному процесові в Україні і у Львові зокрема у 1920-1930-их роках.

Вірші Б.-І. Антонича читали О. Дем’янчук, М. Макар, Люба Хомин, Ірина Дубас і авторка цього допису. Прозвучав сольоспів „Аве Марія“ у виконанні молодої співачки Миросі Стефанюк. Допис Анатолія Житкевича „Кинь пісню на вітер“, надрукований у „Свободі“ (ч. 39), переповіла Олена Хміляк. Підсумувала все сказане Ніна Сікора.

П. Пенгрин прочитав свій власний вірш „Лемківщина не помре“, а О. Дем’янчук подякувала всім за участь в імпрезі, особливо господарській референтці Анні Кілярській та Розалії Пенгрин.

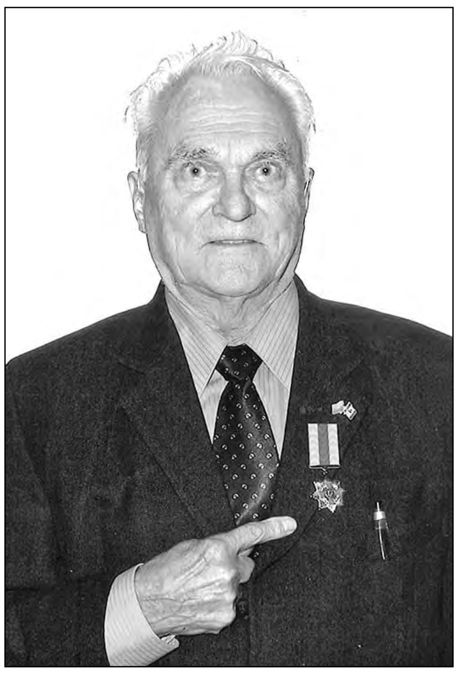
Оксана Шараневич

Міністерство оборони України нагородило Миколу Підлісного

ОРО-СТЕЙШЕН, Канада. – 17 вересня тимчасово виконуючий обов’язки міністра оборони України Валерій Іващенко нагородив відзнакою-медалею „За сприяння Збройним Силам України“ члена координаційної ради Спілки українсько-канадської дружби Миколу Підлісного – за особистий внесок у зміцнення військового співробітництва між Україною та Канадою, активну участь у мовному та фаховому підготуванні представників Збройних Сил України та з нагоди Дня України в Канаді.

З часу незалежної України групи офіцерів Збройних Сил України приїздять до Канади на піврічний вишкіл з англійської мови на військовій базі Королівських Канадських Збройних Сил в Кемп-Бордені, Онтаріо. Це підготування українських офіцерів провадиться в межах програми НАТО.

Крім службового навантаження, офіцери знайомляться з громадами, церковним життям, національними святами. У цьому велика заслуга М. Підлісного, який з року в рік самовіддано піклується офіцерами, організовує зустрічі, переїзди, концерти, вистави і є, фактично, їхнім опікуном в Канаді. Також офіцерами опікувалася Марійка Шкамбара, тодішня голова Конґресу Українців Канади. Враження офіцерів від зустрічі з канадськими українцями – величезне.

Микола Підлісний з медалею Міністерства оборони України.

За 18 років незалежности України в Кемп Бордені перебували 16 генералів, 58 полковників, 57 підполковників, 43 майори, 46 капітанів, 153 старших лейтенантів, вісім лейтенантів і стільки ж державних службовців Збройних Сил України. Усіх М. Підлісний возив в своєму авті по різних усюдах і організовував різноманітні заходи під час їхнього канадського побуту.

Ростислав Василенко,
Заслужений артист України

В Україні...

(Закінчення зі стор. 5)

рошені", та що там живе 100 тис. громадян України. „Ми живемо на своїх землях“, – доводив він і докоряв, що в Україні забувають про них. Слухання у Верховній Раді – це щось таке, на що вони чекали багато років, сказав з подякою придністровський лідер Л. Ткачук.

Посол України в Отаві Ігор Осташ розповів, що в Канаді діє понад 100 шкіл, де навчають української мову, та університетські факультети з україністики.

На його думку, треба стандартизувати українську мову. Він також завважив, що в Україні не знають історії українців в Канаді. Це канадські українці, казав він, вплинули на свій уряд, щоб він визнав незалежність України.

Ірина Яструб, керівник Українського дому в Дюссельдорфі, доводила, що українці в Німеччині потребують більшої підтримки тепер, коли Німеччина і Росія дуже наблизились. Знову ж представники з Хорватії й Естонії говорили про велику підтримку урядів для навчання української мови в їхніх країнах.

Про потребу урядового відомства для української діяспори говорили декілька виступаючих. Деякі навіть згадували, що закордонні українці мали б мати право голосувати в українських виборах і бути обраним до українських законодавчих органів. Дмитро Павличко, голова Української Всесвітньої Координаційної Ради, вважав, що у Верховній Раді треба б мати окрему комісію для справ закордонного українства.

Під час слухань у ложі праворуч від трибуни сиділи українські посли з країн, де живуть українці. Крім згаданого І. Осташа, були також Посол України у США Олег Шамшур, Посол України в Німеччині Наталія Зарудна та Посол України в Росії Костянтин Грищенко, який раніше був Послом України у США. Міністерство закордонних справ на слуханнях представляв Олександр Купчишин, заступник міністра.

Міністер Петро Порошенко був затверджений п’ять днів раніше і він роз’їжджав на офіційні зустрічі в різних країнах. Віце-міністр О. Купчишин говорив, серед іншого, про пріоритет українських інформаційних центрів за кордоном, на які під цю пору ще бракує фондів.

Хоч серед учасників слухань було порівняно мало народних депутатів, штаб парляменту все нотував так, що при випрацюванні нових законопроєктів для закордонного українця думки, висловлені на слуханнях, будуть їм доступні.

З'їзд учителів шкіл українознавства Шкільної Ради при УККА

Президія з'їзду (зліва): д-р Євген Федоренко, проф. Юрій Гаєцький, Юрій Косачевич.

З'їзд вітає представник Постійного представництва України при ООН Ольга Кавун.

ЕЛЕНВІЛ, Ню-Йорк. – На оселі Спілки Української Молоді 9-11 жовтня відбувся з'їзд Шкільної ради при Українському Конґресовому Комітеті Америки. В роботі з'їзду взяли участь понад 50 вчителів та директорів шкіл українознавства Америки.

Представник Постійного представництва України при ООН Ольга Кавун на початку роботи з'їзду зачитала вітання від Постійного представника України при ООН Посла Юрія Сергеєва і побажала з'їздові успішної праці. Також було прочитане привітання від директора Національного науково-дослідного інституту українознавства Міністерства освіти і науки України проф. Петра Кононенка та кореспондента журналу „Рідна школа" в Києві Івана Пасемка.

Відкриваючи з'їзд, голова Шкільної ради д-р Євген Федоренко відзначив, що Шкільна рада при УККА в США була створена 56 років тому. Перед нею стояло завдання організувати роботу українознавчих шкіл, допомогти українцям, які опинилися за кордоном, та їхнім дітям зберегти українську мову.

За роки діяльности Шкільної ради через українські школи перейшли майже 75,000 українських дітей. Створено навчальні програми з усіх українознавчих предметів. Проводиться постійна робота з забезпечення шкіл підручниками та іншими матеріялами, необхідними для навчального процесу.

Д-р Є. Федоренко підкреслив, що в цьому навчальному році в системі Шкільної ради діє 41 українознавча школа, одна школа закрилась.

В школах навчається понад 2,500 учнів. За весь час понад 7,700 випускників отримали дипломи. В школах працює понад 300 досвідчених вчителів, переважна більшість яких працювала в школах України.

За звітний період проведено вісім засідань управи Шкільної Ради, підготовлено і розіслано 14 обіжників для шкіл, в яких визначалися пляни заходів та давалися методичні поради і вказівки для директорів шкіл та вчителів.

Доповідач звернув увагу, що управа Шкільної ради протягом 25 років проводить семінари вчителів, які дають змогу забезпечувати школи кваліфікованими викладачами. Більше 400 вчителів пройшли навчання на курсах семінару, з них 13 стали директорами шкіл.

В своїй доповіді д-р Є. Федоренко проаналізував стан навчально-виховної роботи в школах, відзначив потребу в необхідності її вдосконалення.

Не дивлячись на труднощі, управа Шкільної ради продовжує видавати підручники. В минулому році видано підручник „Українська культура" (другий том), який підготував д-р Ігор Мірчук. Підручник одержав високу оцінку вчителів та науковців. Видано також окремою книжечкою оповідання Миколи Понеділка „Буржуйка". Управа готує видання „Нашої хатки" Іванни Савицької.

Делеґати з'їзду заслухали звіт члена управи, фінансового референта Марії Рештник, яка повідомила про фінансовий стан Шкільної ради, джерела надходжень та витрати, пов'язані з її діяльністю. Заслухано також інформації Романа Дубенка, Марії Кіцюк, Володимира Боднара, Володимира Кривоноса. Делеґати прийняли звіти до відома.

В обговоренні звіту голови Шкільної ради взяв участь Р. Дубенко, який звернув увагу на важливість існування українознавчих шкіл в Америці та вивчення української мови в еміґрації, підкреслив значення журналу „Рідна школа" в організації навчально-виховної роботи в школах, поширенні досвіду вчителів.

Теодор Царик в своєму виступі наголосив на ролі педагогічних дорадників в організації навчальної роботи в школах, наданні своєчасної допомоги директорам і вчителям. Вони повинні постійно бувати в школах, знати їх проблеми, допомагати директорам розв'язувати їх та інформувати Шкільну раду.

Директор Школи українознавства в Чикаґо Люба Маркевич у своєму виступі звернула увагу на організацію семінарів для вчителів шкіл українознавства. Вона вважає, що вчителів слід ознайомити з методикою викладання в американських школах. На її думку, треба опрацювати пляни розвитку українознавчих шкіл на майбутнє.

Про значення Церкви у вихованні учнів українознавчих шкіл говорив в своєму виступі д-р В. Боднар. Він пропонує зміцнювати зв'язок шкіл з Церквою. Директор школи Юрій Косачевич вважає, що Шкільна рада повинна звернути увагу на можливості стейтового фінансування українознавчих шкіл. На конференціях вчителі вже порушували питання про можливість одержання кредитів за навчання в українській школі, про необхідність мати в Шкільній раді перелік всіх університетів та коледжів, які дають ці кредити.

Делеґати з'їзду заслухали звіти голови товариського суду Ю. Косачевича та голови контрольно-ревізійної комісії Т. Царика.

Після обговорення звітів д-р Ю. Гаєцький запропонував делеґатам склад нової управи, за який вони проголосували одноголосно. Головою управи переобрано д-ра Є. Федоренка. Делеґати обрали також членів товариського суду та членів контрольно-ревізійної комісії.

9 жовтня відбулася нарада директорів і педагогічних дорадників, на якій були подані інформації про успіхи та існуючі проблеми в окремих школах.

11 жовтня за круглим столом д-р В. Боднар подав поради щодо використання комп'ютерів на лекціях у школах українознавства. Д-р Є. Федоренко у своєму виступі обговорив адміністративні питання, зокрема звернувся до директорів і батьків учнів, щоб вони подавали інформації про університети, які дають кредити за навчання в школах українознавства. Ю. Гаєцький нагадав присутнім про минуле шкіл українознавства, поінформував також про пляни уряду відносно Charter School – можливо, варто про це подумати.

Д-р Є. Федоренко повідомив делеґатів про плян роботи Шкільної ради на наступний рік. Запляновано проведення влітку вчительського семінару та конференції вчителів – 11 вересня. Обговорено заходи щодо встановлення постійних зв'язків з Міністерством освіти і науки України з метою забезпечення шкіл підручниками, методичними посібниками, картами та іншими матеріялами.

Закінчився з'їзд загальним співом гимну „Ще не вмерла Україна".

У резолюціях з'їзду рекомендовано у всіх школах українознавства відзначити цього року 350-ліття Конотопської битви та 360-ліття битви під Зборовом вивченням цих подій. Також з'їзд рекомендував управі Шкільної Ради звернутись до Міністерства освіти й науки України щодо визнання дипломів та посвідчень Шкільної ради в Україні та зарахування стажу вчителів, які працюють в школах українознавства, до загальноукраїнського стажу.

З'їзд вітав оприлюднення в Україні проєкту навчальної програми „Історія української культури", вважаючи запропонований курс корисним і своєчасним. З'їзд запропонував Міністерству освіти й науки України прискорити запровадження єдиного українського правопису в освітній практиці.

Управі Шкільної ради рекомендовано ініціювати створення веб-сайту шкіл українознавства у діяспорі як форуму для обміну думками й інформацією між школами, виділити необхідні фонди та підшукати відповідних осіб для створення й підтримання цього веб-сайту.

Володимир Кривоніс

Учасники з'їзду Шкільної ради в Еленвілі, Ню-Йорк. Фото: Володимир Боднар.

Вістки з Українського національного музею в Чикаґо

Читці поетичного театру „Істина“ під час вечора, присвяченого 100-літтю Богдана-Ігоря Антонича. Зліва: Марія Климчак – куратор музею, Олег Музика, Оля Поливка, Оксана Миколяш, Йосип Миколяш, режисер театру Леоніда Митничук, Ігор Худик, Людмила Худик, Ліда Кизима, Микола Ґайовий . Фото: Світлана Іванишин-Угрин

ЧИКАҐО. – Український національний музей у Чикаґо з кожним роком набуває слави в Америці та далеко поза її межами, за 58 років своєї діяльности став центром українства, що додає патріотизму громаді. „І в цьому я бачу велику працю, вміло та професійно сплановану музейниками“, – сказав у вітальному слові з нагоди щорічного благодійного бенкету, який відбувся 27 вересня, д-р Юліян Куляс, президент фундації „Спадщина“. Щедрими меценатами музею є також кредитівка „Самопоміч“, банк „MB Financial“ та окремі добродії-музейники.

Конґресмен Майк Квиґлі назвав музей дзеркалом української громади, де американський політик має багато однодумців. Присутні тепло вітали державного чільника. З доповіддю виступила д-р Адріяна Гельбіґ, етномузиколог з Пітсбурґського університету, яка поділилася своїми дослідженнями циганської музики в Україні.

2 жовтня, у співпраці з музеєм, поетичний театр „Істина“ під керівництвом режисера Леоніди Митничук показав мистецьке дійство „Дім за зорею“, присвячене 100-літтю від дня народження Б.-І. Антонича. Ольга Поливка, представниця Лемківської організації, надала речі з колекції народного лемківського одягу, у яких виступали актори. Відкриття виставки картин маляра-примітивіста Никифора-Епіфанія Дровняка (з приватної колекції) викликало захоплення у присутніх, серед яких були уродженці Криниці, що пам’ятали цього маляра.

Ще однією важливою подією в культурному житті українців стала прем’єра документального фільму „Відродження королівства: скарби Галичини“, за участю режисера та директора Даніель Стоділки, представниці третього покоління українців у Канаді. Автор сценарію, американець українського походження Петро Бейґер розповів у радіоінтерв’ю з Сан-Франціско про створення фільму та подякував музеєві за участь у спільному проєкті реставрації старовинних ікон з колекції Національного музею ім. Митрополита Андрея Шептицького у Львові.

Тільки впродовж двох днів відкритих дверей, проведених на початку вересня, у музеї побувало понад 700 відвідувачів з семи країн світу.

Марія Климчак

Під час бенкету 27 вересня виступає д-р Адріяна Гельбіґ. Фото: Матей Раковський

Зустрічі делеґації СКУ у Києві

КИЇВ. – 13 жовтня відбулась офіційна зустріч делеґації Світового Конґресу Українців (СКУ) з Президентом України Віктором Ющенком. У ній взяли участь від України – міністер закордонних справ Петро Порошенко, заступник глави Секретаріяту Президента Юрій Богуцький, голова Української Всесвітньої Координаційної Ради Дмитро Павличко, від СКУ – президент Євген Чолій, генеральний секретар Стефан Романів, заступник екзекутивного адміністратора Євгенія Петрова.

Під час зустрічі В. Ющенко наголосив, що Українська держава високо оцінює активну діяльність закордонного українства, спрямовану на збереження української самобутности, зміцнення міжнародного авторитету України в світі, міжнародне визнання Голодомору 1932-1933 років геноцидом та вшанування жертв цієї трагедії. На зустрічі йшла мова про встановлення у Вашінґтоні пам'ятника жертвам Голодомору, необхідність зустрічей з українськими громадами представників владних структур України під час їхнього офіційного перебування у державах проживання українців, захист і задоволення людських і національних прав українських національних меншин, насамперед у сусідніх з Україною державах.

Є. Чолій передав Президентові України документальні фільми канадського кінорежисера Юрія Лугового „Окрадена земля" та „Береза Картузька" з проханням сприяти їх поширенню в Україні.

13 жовтня в Кабінеті міністрів України відбулась офіційна зустріч делеґації СКУ з Прем'єр-міністром Юлією Тимошенко.

Від України в ній узяли участь перший заступник міністра Кабінету міністрів Георгій Берадзе, заступник міністра закордонних справ України Олександер Горін, заступник міністра фінансів Володимир Матвійчук, заступник міністра освіти і науки Павло Полянський та начальник управління гуманітарної політики Секретаріяту Кабінету міністрів України Олексій Дніпров.

Були обговорені питання відкриття українських церков, шкіл і засобів масової інформації у Росії, запобігання закриттю україномовного телевізійного каналу „Теленовини" у Польщі, прискорення офіційного передання Українського народного дому в Перемишлі українській громаді, визнання акції „Вісла" злочином проти українського народу. Порушено справи створення в Україні фонду ґарантування вкладів членів українських кредитівок та перереєстрації Свято-Михайлівської церкви у Києві під юрисдикцію Української Православної Церкви Київського патріярхату, участи міжнародних спостерігачів у президентських виборах.

Особливої уваги учасники зустрічі надали фінансуванню пам'ятника Голодомору у Вашінґтоні у рамках Програми підтримання закордонного українства на 2009 рік. Уже 14 жовтня Кабінет міністрів видав розпорядження „Про заходи щодо спорудження у Вашінґтоні пам'ятника жертвам Голодомору 1932-1933 років", згідно з яким виділено 5 млн. грн. на проєктування, виготовлення, транспортування та встановлення пам'ятника.

15 жовтня у Національному музеї історії України відбулось урочисте відкриття виставки „Степан Бандера: документи свідчать", присвяченої 100-річчю від дня народження та 50-річчю трагічної загибелі С. Бандери. Виставка є спільним проєктом Галузевого державного архіву Служби безпеки України, Національного музею історії України, Музею української визвольної боротьби ім. С. Бандери (Лондон), Музею визвольних змагань Прикарпатського краю (Івано-Франківськ) та інших наукових, музейних установ, Союзу українців у Великій Британії та Центрального державного історичного архіву України (Львів).

На відкритті виставки виступили від закордонного українства куратор Музею визвольної боротьби ім. С. Бандери в Лондоні Василь Олеськів, голова проводу Організації Українських Націоналістів С. Романів, президент СКУ Є. Чолій, генеральний секретар Союзу Українців Великої Британії Федір Курляк.

27 жовтня міністер України у справах сім'ї, молоді та спорту Юрій Павленко та голова Комісії спорту СКУ Михайло Гамалій підписали меморандум про співпрацю у галузі підтримання українського спорту.

У меморандумі зазначається, що спільні дії мають на меті створення умов для налагодження плідних контактів між закордонними українськими громадськими організаціями та олімпійськими командами України у підготуванні та проведенні зимових Олімпійських ігор 2010 року у Ванкувері, Канада, та літніх Олімпійських ігор 2012 року у Лондоні, Велика Британія; обмін спортивними командами України та діяспори у проведенні всеукраїнських фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів; проведенні українських спортивних таборів; розвитку неолімпійських видів спорту.

Президент СКУ Є. Чолій заявив, що цей меморандум є важливим кроком у подальшому розширенні співпраці з Україною у галузі спорту.

СКУ

Президент України Віктор Ющенко (зліва) і президент СКУ Євген Чолій.

При підписанні меморандуму (зліва): Юрій Павленко та Михайло Гамалій.

Під час зустрічі в Кабінеті міністрів (зліва): Стефан Романів, Юлія Тимошенко, Євген Чолій, Євгенія Петрова.

На відкритті виставки „Степан Бандера: документи свідчать" промовляє президент СКУ Євген Чолій.

Орися Гевка попрощалася з УОКЦ

Орися Гевка і Борис Павлюк.

ДЖЕНКІНТАВН, Пенсильванія. – 25 жовтня Український освітньо-культурний центр (УОКЦ) оголосив, що Орися Гевка відходить з посади екзекутивного директора, але допомагатиме під час перехідного періоду.

О. Гевка була активною в УОКЦ з часу його створення в 1980 році, організовувала демонстрації на захист переслідуваних в СРСР українців, дбала про підвищення обізнаности про Україну, очолювала кампанії зі збору фондів і служила українській спільноті при Суспільній службі і Радіопрограмі УОКЦ.

Президент УОКЦ Борис Павлюк подякував О. Гевці за її надзвичайний внесок і відданість.

Андрея Жаровська

Новини з Наукового Товариства ім. Шевченка

Цікаво і важливо – про музеї в Україні

Доповідає Заслужений діяч мистецтв України Ігор Пошивайло
Фото: Василь Лопух

НЮ-ЙОРК. – Чергова цікава зустріч у приміщенні НТШ-А 17 жовтня була присвячена питанням музейництва. З лекцією „Музейна сфера України: стан і перспективи" виступив заступник директора з наукової роботи Національного центру народної культури „Музей Івана Гончара", кандидат історичних наук, заслужений діяч мистецтв України Ігор Пошивайло. Гість з України є Фулбрайтівським стипендіатом 2009-2010 років, його монографія „Феноменологія гончарства: семіотико-етнологічні аспекти" (2000) добре відома фахівцям. Про наукові здобутки прелеґента розповів на початку зустрічі модератор програми Василь Лопух.

У своїй доповіді І. Пошивайло віддав належне організації американської музейної справи і, спираючись на статистичні дані, порівняв головні показники в цій галузі в Україні та США. На думку доповідача, за останні роки розвиток музейної сфери в Україні поступово набуває пріоритетного значення. Починає давати плоди новий закон України „Про музеї і музейну справу", ухвалений у 2008 році. Щоправда, за попередні 20 років назбиралося надто багато неґативних явищ і за базовими показниками українські музейники ще помітно поступаються своїм колеґам на Заході. Серед інших болючих проблем І. Пошивайло назвав залишковий принцип виділення бюджетних фондів, нестачу фахових музейних працівників, недостатній рівень забезпечення схоронности музейних фондів, неналежне комплектування музейних колекцій тощо.

Серед прикладів позитивних зрушень у цьому напрямку І. Пошивайло вказав на появу в Україні нових періодичних видань у царині музеєзнавства: часопису „Музейний провулок", бюлетеню „Український музей", науково-популярного журналу „Музей України" тощо. Видано в українському перекладі таку фундаментальну працю з музеєзнавства, як „Загальна музеєлогія" Фрідріха Вайдахера (Австрія).

У лекції висвітлювалася історія та обставини створення нових музейних комплексів в Україні. У центрі уваги була розповідь про створення в українській столиці „Мистецького арсеналу", який має стати найбільшим в Европі мистецьким комплексом. Слухачі мали змогу дізнатися про заснування музейних центрів у Батурині та Чигирині. Завданням нинішньої української влади є перетворити музейні комплекси на місця освіти, розвитку патріотичних переконань та, зрештою, і повноцінного дозвілля, – такою була одна з основних тез доповіді.

Протягом лекції І. Пошивайло знову і знову повертався до думки про те, що у музейній справі важливо подавати не лише експонат, але історію, образ, все те, що за тим експонатом стоїть. Значна частина лекції була присвячена історії створення та сьогоднішньому становищу в Національному центрі народної культури „Музей Івана Гончара".

Пресова група НТШ-А

Нове видання – про модерну українську драму

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці у своїй серії „Літературознавство" видало нову книжку Лариси Залеської-Онишкевич „Текст і гра. Модерна українська драма". Книжка побачила світ у видавництві „Літопис" у Львові, має 472 сторінки.

Дослідження складається з трьох частин: „Напрямки і теми модерної української драми", „Тексти українських драм у порівняльних аспектах", і „Тексти в інтерпретаціях режисерів".

У першій частині окремі статті розглядають модернізм і постмодернізм, екзистенціялізм, вияви ідентичности, аналізують, як у драмі віддзеркалені великі історичні події (Переяславська угода, Визвольні змагання, Голодомор, драматична творчість діяспори і в Україні після відновлення державної незалежности 1991 року).

У другій частині авторка аналізує драми авторів України й діяспори: Івана Франка („Сон князя Святослава"), Лесі Українки („У пущі"), Володимира Винниченка („Дисгармонія" і „Пророк"), Єлисея Карпенка („Едельвайс"), Миколи Куліша („Патетична соната"), Івана Кочерги („Майстри часу"), Юрія Косача („Дійство про Юрія Переможця"), Людмили Коваленко („Героїня помирає в першому акті"), Ігоря Костецького („Дійство про велику людину"), Богдана Бойчука („Голод -1933"), Олександра Левади („Фауст і смерть"), Юрія Щербака („Наближення"), Валерія Шевчука („Птахи з невидимого острова") і п'єси Віри Вовк. У цій частині увага звернена на драматичний текст, переважно під оглядом архетипної критики й аналізи, на інтертекстуальність та зв'язок з іншими драмами світової літератури, та як гра у творі була також висловом протесту або віддзеркаленням подій.

У третій частині увага зосереджена на 14 п'єсах, та як їх інтерпретували різні режисери у грі, у постановах на сценах України й Америки від 1980-их років. Збірник також подає бібліографію авторки на тему української драми і театру (понад 100 позицій), про дослідження, які вона написала між 1967 і 2008 роками. Книжка має покажчики згадуваних авторів і згадуваних драм. Обкладинку книжки виконав Василь Лопух за проєктом Тамари Скрипки, використовуючи фраґмент картини Василя Єрмилова з 1924 року.

Д-р Л. Онишкевич викладала українську літературу у Ратґерському університеті; протягом багатьох років очолювала Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці. Була редактором чи співавтором 12 збірників з галузі української літератури, мови або культури. Серед них – антології „Близнята ще зустрінуться: Антологія драматургії української діяспори" (1997), „Антологія модерної української драми" (1998) та паралельний англомовний том (тепер у друку).

Вона автор, співавтор або головний редактор збірників „Світи Шевченка", I і II (1991, 2001), „Володимир Винниченко" (2005), „Про український правопис і проблеми мови" (1997) і „Contemporary Ukrainian Literature and National Identity" (окреме число журналу „Slavic and East European Journal", 3/2006) та книжки „Contemporary Ukraine on the Cultural Map of Europe" (2009).

Книжка „Текст і гра. Модерна українська драма" буде корисною для дослідників, викладачів, студентів, шанувальникам літератури, зокрема під порівняльним оглядом.

Книжку можна замовляти в НТШ-А: Shevchenko Scientific Society, 63 Fourth Avenue, New York, NY. 10003-5200. Ціна з пересилкою: 23 дол.

Василь Лопух

Презентація 5-го Західньоканадського збірника НТШ

ЕДМОНТОН, Канада. – 11 жовтня в Пластовому домі відбулася презентація 5-го Західньоканадського збірника Наукового Товариства ім. Шевченка. Керував презентацією голова відділу НТШ Петро Саварин. Він розповів, що 3 грудня 1955 року першим головою був вибраний д-р Іван Німчук, редактор „Українських вістей", а далі очолювали його по черзі о. д-р мітрат Василь Лаба, д-р Володимир Мацьків, д-р Богдан Боцюрків, Василь Кунда, д-р Яр Славутич, Михайло Хом'як, д-р Богдан Медвідський і д-р Петро Роленд. За 30 років діяльности (1955-1985) під їхнім проводом відбулося близько 100 наукових сесій НТШ, на яких було прочитано біля 180 доповідей.

За цей час вийшли друком чотири західньоканадські збірники НТШ. В наступних роках діяльність відділу почала сповільнюватися, але знову пожвавилася в 1995 році, коли автор цих рядків, заохочений своїм приятелем, головою НТШ в Торонто д-ром Володимиром Мацьківим став організовувати 3-ій західньоканадський збірник. Він вийшов друком у 1998 році.

Рішення видати 5-ий збірник було прийняте на сходинах Управи 18 травня 2007 року, коли до редакційної колеґії зголосилися, крім голови відділу, д-р Валерій Полковський, д-р Микола Сорока (редактор), Ярослав Балан і Наталія Ковальова. Збірник вийшов в друкарні Національного університету Острозька академія, як найбільший досі – на 585 сторінок. У ньому опубліковно понад 40 авторів з цікавими знімками. Тепер в едмонтонському відділі НТШ є 50 членів.

Останній, 5-ий збірник вийшов накладом 750 примірників, з яких 200 примірників залишено до поширення Острозькою академією в Україні, 200 передано до Головної управи НТШ у Львові, 120 – для авторів відділу в Едмонтоні, 30 – до НТШ в Торонто, 100 – передано д-рові В. Полковському, який плянує презентувати їх в Україні.

На презентації редактор д-р М. Сорока поінформував всіх про зміст збірника, подякував членам редакційної колеґії і Острозькій академії за співпрацю.

Петро Саварин

Редакційна колеґія західньоканадського збірника (зліва): Ярослав Балан, д-р Микола Сорока, д-р Петро Саварин і д-р Валерій Полковський.

УКРАЇНА І СВІТ

Фестиваль пісні „Червона калина" відбувся у Млинові

МЛИНІВ, Рівненська область. – Фестиваль української патріотичної пісні „Червона калина" відбувся у селищі Млинові і подивував глядацький люд як талановитими виконавцями, так і дивовижними творами.

Заохоченням до фестивалю став один з перших на теренах України (а можливо й перший) маштабний збірник повстанських пісень, видрукуваний у Млинівській друкарні. Пробудилося фольклорне джерело патріотичних пісень. Зокрема на Млинівщині, під час декількох народознавчих експедицій, було записано низку пісень, пов'язаних з національно-визвольним рухом, які незалежна Україна, по суті, почула вперше. Особливо у даному сенсі вирізнялася справжня хранителька давньої української пісні, старожителька села Перемилівки Марія Санжар. У її пам'яті вкарбувалося декілька сотень мотивів, які вона разом із односельчанками записала у два товсті зшитки.

Від старожилів перейняла маловідомий, але напрочуд проникливий мотив про дружину повстанця, яка в очікуванні коханого вишиває слізьми рушники, самобутня виконавиця з села Хорупань Наталя Воробей. Ця пісня на фестивалі полонила переповнену залю.

На сцену виходили виконавці як зовсім юного віку, так і вельми похилого, – дует у складі Заслуженого працівника культури України Вадима Баласа та Григорія Шумельчука, гурт „Козачата" Млинівської школи, хори „Надія" та „Покрова" Свято-Покровського храму під керівництвом Ольги Варварук, дует у складі О. Варварук та Марка Ліщука, хор „Благовіст" Свято-Миколаївської церкви села Острожець та інших.

„Торік на фестивалі увага, головним чином, була приділена повстанським мотивам, – зазначає заступник голови Млинівської районної адміністрації Світлана Гасяк. – Цього року організатори фестивалю вирішили не обмежувати сценарій лише повстанською тематикою. До повстанських пісень долучилися козацькі, січові, стрийові та інші мотиви. І воєдино вони сплели яскравий національний вінок".

На фестиваль приїхали виконавці і з сусідніх районів, зокрема народний аматорський колектив з села Івачків Здолбунівського району.

Фестивалеві передувала історико-краєзнавча виставка про визначальні віхи минувшини рідного краю. Були розповіді про козацькі вольниці, демонстрація предметів колишнього побуту. Один з куточків організатори виставки – працівники Млинівського краєзнавчого музею – присвятили унікальному землякові Василеві Кваші, колишньому повстанцеві, котрий останніх 50 років писав спогади про національно-визвольну боротьбу на теренах Волині. Писав потайки, а перед смертю оприлюднив понад тисячу сторінок, насичених спогадами про славну та трагічну українську історію.

Віриться, що рукописи колись будуть видрукувані, а покищо вони стали ґрунтовним доповненням фестивальної програми.

Євген Цимбалюк

Гості фестивалю – народний аматорський колектив із села Івачків Здолбунівського району.

„Табір Пташат“ відбувся в Україні

Слава Рубель

ЯРЕМЧЕ, Івано-Франківська область. – „Табір Пташат“ відбувся 26 липня до 1 серпня в карпатському містечку Яремче, на базі Реколекційного центру ордену Студитів Української Католицької Церкви, під опікою о. Августина. Комендантами табору були пластуни Ярина і Богдан Яцуни.

Такі пластові табори від 1988 року відбуваються на Союзівці. Вони стали дуже популярними і багаточисельними. З нагоди 40-ліття куреня пластунок „Перші Стежі“ Неоніля Сохан запропонувала зробити дарунок Пластові у формі „Проєкту бабусі“ – табору нового типу для дітвори від 4 до 5 років життя – „Табір для Пташат“.

Метою табору була дати українській дитині можливість перебувати в українському середовищі, серед природи, розпочати зв’язки з українською громадою, які триватимуть впродовж усього життя, заохотити і підготувати дітей до участи в пластовому новацтві, а згодом – у Пласті. Батькам і матерям табори дали змогу перепочити, відновити давню дружбу, а деколи й повернутися до української громади і Пласту.

Ранкове піднесення прапору на таборі.

Таборове заняття: вистава казки „Курочка Ряба“.

„Табори Пташат“ стали популярними також в Австралії, Аргентині та інших країнах.

„Табір Пташат“ в Яремчі мав назву: „Де ви є? – Ми тут недалечко, сидимо в гніздечку!“

„Табір Пташат“ в Україні був спробою запропонувати дітям дружнє середовище та сприятливі умови для гармонійного розвитку і засвоєння позитивних соціяльних навичок. Під час табору важливу ролю відігравали високі засади і традиції в Пласті, які ґрунтуються на любові до України, християнській моралі, всебічному розвиткові особистости та підкресленні визначної ролі батьків. На таборі батьки беруть активну участь в програмі разом з дітьми і несуть відповідальність за їхню безпеку.

Перший чотириденний „Табір Пташат“ організували і провели „Стежинки“ з України на Волині в 2008 році. Цього року в таборі взяло участь 16 сімей з Києва, Рівного та Львова, всього 26 дітей і 28 дорослих. Хоч до табору зголосилося 43 сім’ї, але їх число треба було обмежити. Таборували 12 пластових сімей і чотири сім’ї, які не були знайомі з Пластом. Батьки, які до таборування небагато знали про Пласт, після зустрічі стали його щирими прихильниками та зацікавилися тим, як вони і їхні діти можуть долучитися до пластових виховних програм.

Програма табору була побудована на відомих українських народних казках „Курочка ряба“, „Рукавичка“, „Ріпка“, „Пан Коцький“, „Лисичка і Журавель“, „Івасик Телесик“, „Калиточка“ та інших. Пташата були поділені на три рої відповідно до віку.

Кожен таборовий день починався новацькою молитвою та піднесенням прапора України, вітанням з сонечком, високими горами і рідною земелькою. Після сніданку діти збиралися у мандри до цікавих місць: загородок з лісовими звірятами, кам’янистої гірської ріки, гуцульської церкви-писанки, карпатського лісу, скель Довбуша, печер та пінистого водоспаду „Пробій“.

Щодня були веселі теренівки і майстрування, вечірні забави, співи, танці і театральні вистави. Коли діти вже спали, для батьків було заняття з фахівцями. Тоді батьки мали нагоду консультацій з психологом та дискусій з медични-

(Закінчення на стор. 20)

Спільне фото учасників „Табору Пташат-2009“ під назвою „Де Ви є? – Ми тут недалечко, сидимо в гніздечку!“

На прощу до Батурина

Хрест-пам’ятник жертвам московської навали в Батурині.

БАТУРИН, Чернігівська область. – Гетьманську столицю Батурин 2 листопада 1708 року знищили московські варвари, а його населення, переважно старших і дітей, було вбито. За оцінкою тогочасних істориків, в Батурині в різні способи було замордовано 21 тис. його мешканців. Коли 7 листопада 1708 року гетьман Іван Мазепа, як писав „Чернігівський літопис“, повернувся до Батурина, то „ревно плакав, бо бачив скільки крови людської в місті і на передмісті було повно калюжами“. На місці Батурина залишилися згарища, руїни, кров.

Наукова конференція „Гетьман Іван Мазепа – будівничий Української Православної Церкви“ відбулася 22-23 вересня в Київській православній богословській академії. Її організатори – ректор академії Владика Димитрій і Митрополит Переяслав-Хмельницький, секретар Вченої ради академії о. Віталій Клос з благословення Патріярха Філарета запланували прощу учасників конференції до Батурина.

23 вересня перед Михайлівським монастирем нас чекав автобус і ми з Любою Василів-Базюк, яка прилетіла з Торонто, зайняли свої місця.

Перша зупинка в Батурині – біля новозбудованого храму Покрови Пресвятої Богородиці. На нас чекають Єпископ Чернігівський і Ніжинський Іларіон, настоятель о. Роман Кривко з парафіянами, які щиро вітають прибулих прочан – науковців з Києва і цілої України. Владика Димитрій з духовенством відправляють коротку літію. Її прикрашає своїм неповторним співом хор академії. На закінчення літії Владика Димитрій виголосив проповідь, в якій наголосив, що саме велика любов до Бога і України привела прочан на землю Батурина.

У церкві є меморіяльні дошки з іменами жертводавців, фондами яких побудовано святиню. Найбільше пожертвували українці з Чикаґо (43 імені на таблиці), 34 – з Австралії, два – з Канади.

Їдемо вулицями Батурина – вони всі заасфальтовані, з вимощеними хідниками, з чепурненькими будиночками, біля яких багато соняшників, квітів.

А ось і палац гетьмана Кирила Розумовського – величава монументальна споруда, архітектурна пам’ятка XVIII ст. Його автором був Чарльз Камерон, придворний архітектор російських царів. Палац повністю реставровано. Директор музею „Гетьманська столиця“ Наталя Реброва показує все нові кімнати і залі.

В одній з кімнат – оригінальний столик з XVIII ст., який позичив власник і хотів би його продати музеєві, але на це немає фондів. Науковці з Києва висувають ідею – негайно поставити скриньку для пожертв. Усі ми, хто скільки міг, поклали перші гроші на столик.

Ми побачили прекрасну бібліотеку з книгами XVII-XIX ст., меблі, люстри, долівки, викладені художнім паркетом чернігівських майстрів.

З давніх церков Батурина зберігся Свято-Воскресенський храм-усипальниця кінця XVIII ст., де був похований гетьман К. Розумовський. За переказами збудовано святиню на місці, де стояла замкова церква св. Трійці, побудована коштом Івана Мазепи.

Оглядаємо пам’ятники „Сини мої, соколи“ (мати прощається з своїми двома синами), чотирьом гетьманам Батурина – Дем’янові Многогрішному, Іванові Самойловичеві, Іванові Мазепі, К. Розумовському. Від пам’ятника по дерев’яному мості через глибокий рів, викладений загостреними дубовими палями, потрапляємо до цитаделі. Вона повністю відбудована: сторожові вежі, в’їзні ворота, гармати. У храмі Воскресіння Господнього було відслужено Панахиду по гетьманові І. Мазепі, співав хор Київської православної богословської академії. Митрополит Димитрій виголосив проповідь і вручив орден свв. Кирила і Методія Л. Василів-Базюк за її велику і жертвенну працю для наших духовних шкіл і храмів Української Православної Церкви Київського патріярхату.

Ми оглянули кам’яницю-музей Д. Многогрішного, поклали квіти до величавого хреста на цитаделі по жертвах Батуринської трагедії 1708 року.

Володимир Рожко,
Луцьк

Пам’ятник чотирьом гетьманам в Батурині – Дем’янові Многогрішному, Іванові Самойловичеві, Іванові Мазепі та Кирилові Розумовському.
Фото: Володимир Рожко

Представлено нове видання про Патріярха Мстислава

За трибуною – Ярослав Скрипник з Канади, син Патріярха Мстислава, (зліва) Осип Зінкевич, Ростислав Семків, Андрій Смирнов.

Автор монографії „Мстислав (Скрипник)“ Андрій Смирнов.

КИЇВ. – 1 жовтня у будинку Видавництва Смолоскип“ відбулася презентація монографії молодого дослідника з Волині Андрія Смирнова, присвяченої постаті Патріярха Мстислава (Скрипника).

Презентаційна заля насилу вмістила всіх зацікавлених, адже Патріярх Мстислав був людиною непересічною – полум’яним патріотом, визначним політичним і церковним діячем. Не дивно, що серед присутніх були представники Секретаріяту Президента України Андрій Ткачук і Тарас Марусик, представник Кабінету міністрів Юрій Дорошенко, священики різних гілок українського православ’я.

Відкрив презентацію директор видавництва „Смолоскип“ Ростислав Семків, надавши слово для молитви Єпископові Української Православної Церкви Київського патріярхату Євстратієві.

Відтак засновник „Смолоскипа“ Осип Зінкевич розповів присутнім майже детективну історію про зв’язкову Галину Пісецьку, котра поїхала в СРСР за самвидавними спогадами Бориса Антоненка-Давидовича, а натомість привезла кістки зі зруйнованих могил Січових Стрільців у Тернополі. І коли виникло питання, що ж робити з привезеними до Америки останками, „Владика взяв їх, поблагословив і поцілував. На мене це справило таке враження, що я й до сьогодні пам’ятаю цей момент“, – сказав О. Зінкевич.

Автор книги А. Смирнов, колишній стипендіят видавництва „Смолоскип“, у своєму виступі зізнався, що писати про Патріярха Мстислава було водночас і легко, і складно. Адже часи, в яких він жив і діяв, були складними, та й сам Патріярх був унікальною людиною. Перед його очима пройшло все XX століття, починаючи від української революції, включно з Другою світовою війною, і до перших років незалежности України.

На сьогодні залишається загадкою ключова подія в житті Патріярха: чому політик і вже відомий громадсько-політичний діяч С. Скрипник у 1942 році несподівано для всіх, вирішив присвятити власне життя служінню Церкві. У своїй монографії А. Смирнов вперше спробував дати відповідь на це питання. Він вважає, що Православна Церква в роки Другої світової війни залишалася єдиною леґальною українською інституцією, яку німці дозволили в окупованій Україні, і С. Скрипник став служити Церкві, намагаючись хоч якось допомогти українській справі.

Колишній політв’язень Євген Сверстюк у своєму виступі відзначив, що Патріярх Мстислав був тією сильною особистістю, навколо якої мобілізувалися духовні українські сили. Є. Сверстюк також пригадав, як на схилі літ Патріярх Мстислав уперше приїжджав в Україну, яким це було великим піднесенням для людей і як Київ урочисто вітав дорогого гостя.

Високо оцінив книжку о. Валерій Копійка з Української Автокефальної Православної Церкви. На його думку, вона є дуже прискіпливою, акуратною працею науковця, але водночас у ній немає сухої наукової відсторонености. Натомість відчувається почуття міри дослідника, який торкається дуже складної постаті в не менш складних історичних умовах.

А. Ткачук, особистий секретар Патріярха Мстислава у 1990-их роках, поділився власними спостереженнями про його характер. Передусім, підкресливши зокрема, що Патріярх ніколи не грав за чужими правилами. Він наголошував, що автокефалію не випрошують, за неї борються і її здобувають.

Теплі слова про Патріярха Мстислава присутні почули від о. Сергія Ткачука, о. Володимира Черпака і о. Сергія Цьоми (всі троє – з УПЦ КП).

Ірина Стецура зі США поділилася з присутніми спогадом про зворушливу зустріч у Ню-Йорку звільненого з радянського ув’язнення українського греко-католицького Митрополита Йосифа Сліпого з українським православним Митрополитом Мстиславом.

Заключним на презентації був виступ сина Патріярха – Ярослава Скрипника. Він висловив щиру подяку авторові за глибину аналізи і вірність науковій методі дослідження.

На закінчення презентації відома співачка Олена Голуб виконала дві пісні, а Віталій Мороз закінчив вечір піснею „Владико неба і землі“. Опісля видавництво „Смолоскип“ гостило усіх присутніх на дружньому прийнятті.

Ольга Погинайко

В залі (справа): Владика Євстратій з Української Православної Церкви Київського патріярхату, син Патріярха Мстислва Ярослав Скрипник, його дружина Соня, Олена Голуб, Віталій Мороз.

Подорож у каторжні місця

Олександер Вівчарик

Продовження.
Початок в чч. 7-15, 37-44

Після смерти Сталіна в'язні стали вільними

Коли батьки купили мені ковзани, я гордо пішов на міську ковзанку. Ця буденна нібито подія сталася взимку 1967 року і остаточно підвищила мій авторитет в очах ровесників. Ще раніше батьки придбали мені велосипеда! Тепер зі мною воліли дружити ті, хто його не мав. Вони мили мій велосипед від багнюки в калюжі і навіть дарували мені обгортки від цукерок, які ми називали „фантиками". Наїздившись досхочу, я присів на лаву відпочити. І тут сталося таке, що запам'яталося на все життя. До тієї миті я ніколи не замислювався над тим, хто я є. Жінка, що сиділа неподалік і наглядала за онукою, голосно повідомила сусідці: „Ганяють тут песенята бандерівські. Мій чоловік враґов народа як худобу на роботу ганяв. А тепер дивись, як розперезалися, недобитки фашистські".

Навколо було яскраво від світла і білого снігу, лунав голосний сміх. Та раптом усе потьмяніло: світла вже не вистачало, сміх друзів видався нещирим, а загорожа навколо ковзанки, як виявилося, не різнокольорова, а облуплена і брудно-сіра. Уперше в житті я збагнув, що належу до нижчої касти.

Мовчки стягнув ковзани, узув валянки і почвалав з ковзанки. Мороз припікав. Я йшов містом, дивився на людей і намагався здогадатися, хто з них – свій, а хто – ні. Але вгадати не міг. Усі були однакові: у валянках, в шапках з опущеними вухами, в рукавицях, зіщулені від холоду. По дорозі помітив, що в одному з будинків у вікні між шибками сидить наїжачений горобець. Скло було зверху розбите... Горобчик приречено дивився на мене і, здавалося, куняв. Та я зрозумів у чому річ: у пастці він замерзав. Мені вже траплялися замерзлі грудки цих непоказних птахів. Я пройнявся глибоким жалем до сіреньких прохачів, які, як і в'язні, мерзли у страшні морози на Півночі.

Батьки автора в Інті невдовзі після звільнення з табору (Олесь Вівчарик – у візочку).

Між шибками було дуже вузько. Довелося зняти пальто і засукати рукав. Обережно, щоб не порізатися, витягнув холодну птаху і поклав до кишені. Горобець почав жити у нас. Спав на настінному годиннику. Був веселим і гамірним. Інколи сідав батькові на голову, що його і смішило, і сердило водночас.

Навесні ми випустили горобця на волю у кватирку. Я дивився йому услід і на очі мені виступила сльоза.

Пройшли роки і одного разу я прочитав вірша відомого російського поета Ярослава Смелякова, який теж сидів у таборі і навіть працював на одній шахті з моїм батьком. Я згадав і свого горобця, і… образу. До речі, подібне моя дружина Надія пережила у Смілі після нашого одруження. У міліції, куди вона звернулася з приводу обміну пашпорта, пильний міліціонер почав прискіпуватися, чому вона народилася в Інті. А тоді популярно їй пояснив, якими негідниками були її батьки – „вороги народу". Дружина прийшла у сльозах. Звісно, я пішов до отого запопадливого яничара і повідомив його, що про нього думаю. А Я. Смеляков писав про те, як в Інті до них залетів вільний горобець, який приніс розраду і надію.

У 1957 році закінчилася 25-річне панування імперії таборів в Інті, де в таборах сиділи чи не найздібніші, розумні люди. Амнестія від 17 березня 1953 року вихлюпнула в Інті на волю велику кількість засуджених за побутовими статтями. Частина з них залишилася на шахтах і підприємствах селища. Станом на 1 квітня 1953 року тільки на комбінаті „Інтавугілля" працювали 12,216 в'язнів і 3,773 вільнонайманих. На через рік вільнонайманих було уже 4,270 осіб. З таборів з кожним днем звільнялося все більше в'язнів.

Наглядачі почали більше пити, дехто зганяв злість і розгубленість на в'язнях. Та інші часи невблаганно наближалися. Це відчули і в'язні, які почали активніше чинити опір адміністрації, масово відмовлятися від роботи. Згодом дещо послабшав режим.

В Інті тоді не було жодного метра асфальтного покриття доріг, усі вулиці і двори були встелені шахтною породою. Не було жодного приватного авта, на станції Інта не було двірця, а лише будиночок на три кімнатки. У місті ще майже не росли дерева. Нова поліклініка лише будувалася. Її приміщення зводили на самому краю міста. Далі була тундра, куди ходили по гриби і ягоди.

Після знаменитої доповіді Микити Хрущова на з'їзді партії у таборах почали працювати комісії зі звільнення в'язнів. І настав, нарешті, той день, якого чекали тисячі в'язнів: у січні 1957 року усі табори в Інті припинили своє існування. Очманілі від щастя люди вийшли на волю. Неповну, але все ж таки волю. Місто співало і танцювало.

В Інті відбував кару відважний летун, Герой Радянського Союзу Сергій Щиров з селища Якимівки на Запоріжжі. Він потрапив за колючі дроти, тому що провідникові каральних органів Лаврентієві Берії сподобалася вродлива дружина героя, а той не змирився з залицяннями ката і був засуджений.

Руїна будинку, в якому жив в Інті хресний батько автора.

Іван Тодорів з Коломиї (зліва) у шахті Інти з напарником.

Дев'ять місяців перешіптувалися через дірочку в стіні, перебуваючи в сусідніх одиночних камерах, українські вязні. Леонід Рябченко потрапив до карцеру за спробу втечі, С. Щиров – за участь у підпільній таборовій повстанській організації.

У цей час мій батько, який відбував покарання в цьому ж таборі, рубав вугілля на шахті. Він не знав особисто Л. Рябченка і С. Щирова, а чув леґенди про них.

Про свою справді каторжну працю батько мені не розповідав. Про це мені розповів його друг і напарник у праці Іван Тодорів, а його донька Наталія Вишиванюк подарувала ще й знімку свого тата під землею. Її зробили, коли він уже був вільний. Веселий гуцул з-під Коломиї був старшим за мого тата. Доля відміряла йому 93 роки життя.

12 жовтня 1954 року вони разом вийшли за ворота осоружного табору. Природа готувалася до полярної ночі. Куди подітися? Біля дороги брудний, похилений шинок потопав у диму дешевих цигарок, п'яному гаморі і лихослів'ї. І. Тодорів підсів до компанії підпилих. Коли він сказав, що не має де ночувати, один з них вигукнув: „Щось знайдемо!"

Щойно звільнені викинули різний непотріб з підвалу багатоповерхового будинку і оселилися в ньому.

На волю вийшли порядні люди – українці, латвійці, литовці, естонці, росіяни, німці, поляки, євреї… Вийшли інженери, педагоги, лікарі, вчені, художники, скульптори, письменники, робітники, селяни. Серед них – Станіслав Бугрим, автор технології виробництва цегли з гірської породи, Петро Васюта, що став начальником будівельного управління, Сергій Дураков – досвідчений проєктувальник, згодом головний інженер генерального пляну Інти, Микола Саулов – відомий художник і скульптор, знаменитий футболіст Олександер Старостін, відомий кінодраматург Олександер Каплер, який сидів в одному таборі з „бандерівцем" Іллею Вівчариком.

З ув'язнення звільнилися українці – поет і художник Микола Сарма-Соколовський, письменник Андрій Хименко (Химко), перекладач і майстер слова Григорій Кочур, козак з Криворіжжя Іван Тимченко, видатний винахідник Петро Албанський.

Звільнилися батьки мої і моєї дружини. Більшість з них були у віці 30-40 років. Кожний окремо і всі разом вони могли б підняти на своїх плечах величезну ношу корисних справ, але тисячам з них випала доля стати горою трупів. У душах людей, що звільнилися з цього страхіття, вийшли на свободу і залишилися жити в Інті, надовго зачаївся страх. Він трощив долі і сім'ї… Та й молоде місто ще довго зберігало свій табірний вигляд. Але паростки культури, посіяні в благодатний ґрунт нового покоління інтинців, збереглися. Їх можна і сьогодні побачити в обрисах окремих будівель і споруд, вулиць і майданів, у становленні особливого „інтинського характеру" з його непокірністю, працьовитістю і доброзичливістю.

Зіпсовані владою…

Зустрічі і розмови з росіянами в Інті лише підтвердили те, що вони дуже засліплені офіційною пропаґандою, і мало знають про своїх, як вони вважають, братів.

Інта – місто для України особливе. Воно постало на крові. І кров ця у дуже великій мірі українська. Українці його будували, прокладали до нього залізницю, копали шахти, добували у них вугілля. Зрештою, українці запліднили це місто своїм духом і надали йому характерних рис. Тут можна почути українську мову і побачити чисто українські обличчя, які відрізняються від чисто російських.

Коли наприкінці мого перебування в Інті закінчилися рублі, які я придбав у банку ще в Смілі, довелося міняти 20 долярів США, що я їх мав на всякий випадок. В Україні подібну акцію можна миттєво здійснити в безлічі банків і обмінних пунктів. В Інті я побачив лише відділення Ощадного банку Росії і Ухтабанку. Останнє трапилося першим. Я зайшов у темну тісну кімнатку. Крізь маленьке віконце на мене уважно дивилося миле личко. Простягнув дівчині купюру.

Продовження в наступних числах „Свободи"

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Виставка творів Тетяни Яценків

ЧИКАҐО. – В Українському Національному музеї 6 листопада відкривається виставка творів Тетяни Яценків, яка належить до покоління сучасних американських українських мистців. Вона народилася в Чикаґо, в родині Омеляна та Анни Яценкових, які переїхали до Америки після Другої світової війни, отримала ступінь бакалавра в Ілинойському технологічному інституті. За професією – архітектор, за покликанням – малярка. Працювати в техніці пастелі почала віднедавна, проте встигла виробити свій власний стиль, поєднуючи при цьому різні техніки. Теми її робіт

Тетяна Яценків. „Журавлі". Пастель.

Тетяна Яценків. „Щоденна розмова". Пастель.

Тетяна Яценків. „Любов мого життя". Пастель.

Тетяна Яценків. „Автопортрет". Пастель.

також різні, вимальовуються відповідно до настрою.

Малярка вдосконалює майстерність, навчаючись на курсах мистецьких шкіл. Вона належить до спілок мистців пастелі кількох штатів. Брала участь у групових виставках у штатах Мериленд, Висконсин, Мишиґен, Луїзіяна, Тексас, Ню-Мексико. Персональна виставка Т. Яценків відбулася у липні в міській бібліотеці міста Норсбрук. В музеї виставляється вперше. На основі престижного конкурсу, проведеного у квітні журналом пастелістів Америки, її робота ввійшла до списку 100 найкращих пастельних творів.

Талант передався їй у спадок від мами, яка дуже гарно малювала. Т. Яценків зберігає мамині малюнки, як найдорожчий скарб. Вуйко Іван Варцаба також був малярем і мав вплив на майбутє дівчини. Т. Яценків з приємністю згадує своїх перших вчителів малювання Зінченка та Оксану Теодорович. Заохочувала приятельку малювати Маруся Щербанюк-Сосенко. За її підказкою пройшла кількаденний курс пастелі.

Своєю українською моделлю обрала дитинство та український танець. Цим композиціям притаманна ліричність. Реальні у житті і незвичайні у картинах її квіти, які змушують на хвилину зупинитися. Витончені за настроєм, ніжні і добросердні образи чотириногих друзів. Найпершими шанувальниками її творів є чоловік Даніел Гювел та син Роман.

Виставку триватиме до 29 листопада.

Марія Климчак

„Табір Пташат"...

(Закінчення зі стор. 14)

ми фахівцями, знайомились з різними методиками раннього розвитку. Була також нагода заспівати пластові пісні при вогнику.

Про табір відгукнулися В. і О. Карпенки з Києва: „Було відчутне добре організаційне та педагогічне підготування пластунів до табору. Надзвичайно теплою та доброзичливою була атмосфера". О. і О. Бурдюки з Рівного сказали: „Приємно відчути, що організація, в якій працюєш довгі роки, виховуєш „чужих" дітей, підтримує своїх виховниць, дбає за виховання їхніх дітей у пластовому дусі. Треба і надалі підтримувати такі проєкти, бо з кожним роком сімейних старшопластунів-сеньйорів стає все більше".

М. і М. Винницькі з Києва: „Насправді рідко трапляється нагода, щоб тато і мама разом мали стільки часу для своїх дітей. Часто все обмежується лише спільними вечерями, спільними молитвами і спільним походом до церкви по неділях. Решта часу проходить якось похапцем. Тому цей якісний цілодобовий час з родиною був надзвичайним дарунком для нас. Наш тато каже, що у ці дні „відновив знайомство і навіть подружився з власними дітьми".

Я. І Б. Яцуни з Києва: „До участи в таборі зголосилося понад 100 осіб, яких було неможливо прийняти, тому підібрали тих, хто прагнув активно долучитися до проведення програми табору, сім'ї пластунів, сім'ї з двома і більше дітьми та сім'ї з центральної і східньої України, для яких табір був також нагодою для українізації їхніх родин, можливістю відкрити своїм маленьким дітям красу української культури.

Очевидно, що в Україні вже тепер є потреба організувати декілька таких таборів, щоб більше молодих сімей могли взяти в них участь та з раннього віку виховувати своїх діток на пластових традиціях".

Марія Бурмака виступатиме на Пластовому святі у Дітройті

ДІТРОЙТ. — Народна артистка України Марія Бурмака, виступатиме 14 листопада на бенкеті з нагоди 60-ліття пластової станиці в Дітройті.

М. Бурмака народилася в Харкові, студіювала філологію в Харківському університеті ім. Василя Каразіна. Українські поезії, фолкльор та сучасні твори впливали на музику та слова її пісень. В 1989 році М. Бурмака виграла срібну нагороду на фестивалі „Червона Рута" в Чернівцях та стала лавреатом в жанрі авторської пісні. Вона продовжує створювати популярні пісні про надію, життя та любов, якими висловлює думки та почуття під час відродження українського народу та країни в новому тисячолітті.

В 2004 році, під час Помаранчевої революції на Майдані Незалежности в Києві, люди співали слова пісні М. Бурмаки „Ми ідемо". М. Бурмака виступала на різних фестивалях та концертах в Україні та в різних країнах світу. Недавно вона видала новий музичний альбом, який включає нову версію її популярної пісні „Не бійся жити", яку співають пластуни на таборах.

Музика М. Бурмаки клясифікована як „Етно-рок" і є популярна в Україні та у світі. Її яскравий голос повний глибокого почуття та гордости за український народ. Вона співає про свій народ та його політичний стан. Вона знайома з Пластом в Україні, а в Дітройті буде співати з акустичною ґітарою при пластовій ватрі на сцені.

Пластова станиця в Дітройті заснована 6 серпня 1949 року, одна з перших в США. Станиця купила домівку в 1951 році та оселю

Народна артистка України Марія Бурмака.

„Зелений Яр" в 1954 році. Пластуни збираються на сходини в домівці та таборують у „Зеленому Ярі" вже протягом 60 років. Інформації про Пласт в США можна отримати з вебсторінки www.plastusa.org.

Цього року пластова станиця в Дітройті святкує своє 60-річчя і з цієї нагоди запрошує пластунів, які належать або колись належали до станиці, та всю українську громаду на бенкет і концерт та вечіркузабаву.

Про придбання квитків на бенкет і концерт просимо сконтактуватися з Мартою Татарською на число телефону (586) 558-8904.

Ірина Стадник

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Листопад 2009 року, ч. 111

Українські політичні партії діяспори

Під час Другої світової війни близько 2 млн. осіб української молоді примусово були вивезені на працю до Німеччини. Багато українських родин, що не хотіли залишитися під комуністичною окупацією, еміґрували на Захід і під кінець війни опинилися в Чехії, Словаччині, Австрії, Німеччині та Франції. Коли скінчилася війна, усіх тих, що до 1939 року жили в СРСР, мали силою повернути назад. У це число входили всі українці зі східних областей України. Українці ж, що до 1939 року були під Польщею, тобто зі західних областей України, з Галичини, примусовій репатріяції не підлягали.

До людей зі східних областей українські партії з західньої України, з Галичини, що опинилися на Заході, та стара еміґрація, яка залишила Україну після Першої світової війни, підходили з деяким упередженням. Тому, щоб частково заопікуватися людьми, яких тоді називали „східняками", постало кілька нових партій.

В 1948 році в Німеччині було відновлено український політичний центр – Українську Національну Раду (УНРаду), яка мала об'єднувати всі українські партії діяспори: новостворені партії Галичини й часів Першої світової війни.

Перед проголошенням незалежности України було 11 українських партій в діяспорі. До найстарших партій зараховуємо соціялістичні партії, які мали майже тотожні назви: Українська соціялістична партія і Організація українських соціялістів. Це залишки старих партій, які в Першу світову війну мали вирішальне слово у створенні української держави. Український національно-державний союз (УНДС) – партія людей, які були у війську Симона Петлюри, або сини й дочки еміґрантів часів Першої світової війни.

В роки Першої світової війни короткий час на чолі української держави був гетьман Павло Скоропадський. У 1920 році, вже на еміґрації, керівники гетьманського руху створили Український союз хліборобів-державників. Творцем і духовним провідником монархічного руху був історик Вячеслав Липинський. Їх називали гетьманцями.

1929 року на еміґрації було створено з членів безпартійної Української Військової Організації, яку очолював полковник Євген Коновалець, керівник Українських Січових Стрільців та інших національних організацій, Організацію Українських Націоналістів (ОУН). До 1938 року її очолював Є. Коновалець, а пізніше – Андрій Мельник. В 1930-их роках ОУН в Галичині та еміґрації була найактивнішою політичною силою.

В 1940 році в ОУН стався розкол на ґрунті тактичних, психологічних та персональних розбіжностей. Постало дві організації ОУН – мельниківці та бандерівці. Перших очолював А. Мельник, а других – Степан Бандера. Пізніше в ОУН С. Бандери стався розкол. Створилася ще третя партія з тією самою назвою лише з додатком „з" – ОУНз (за кордоном), або як її називали – партією двійкарів.

Українське національно-демократичне об'єднання (УНДО), партія Галичини з 1925 року, була фактичним продовжувачем Української національно-демократичної партії, яка існувала там ще перед Першою світовою війною. ОУН в Галичині була нелеґальною партією й ставила опір польській владі. УНДО, яке було леґальною партією Галичини, займала протилежне становище. Воно старалося леґально робити всі заходи, щоб уряд Польщі дав ширшу автономію українцям в шкільництві та кооперативному русі. Під час Другої світової війни, коли німецьке військо окупувало Польщу, УНДО самоліквідувалось і щойно 1947 року відновило свою діяльність.

Щоб заопікуватись людьми з східних областей України, засновано Українську революційно-демократичну партію (УРДП). Їх, як і увесь народ під совєтами, вважали скомунізованими, зросійщеними, національно несвідомими і взагалі неповноцінними. Щоб згуртувати довколо себе ідейних людей та стати відомими ширшому загалові людей, УРДП розпочала видавати журнал „Наша боротьба" та газету „Українські вісті" в Новому Ульмі, в Німеччині. Щоб захистити людей від примусової репатріяції на „родіну" Іван Багряний написав памфлет „Чого я не хочу вертатися до СССР", який був перекладений на кілька мов і розповсюджений між впливовими людьми США, Англії, Канади та інших держав.

Іншою партією вихідців з східних земель України був Союз земель соборної України – Селянська партія, яку довший час очолював Володимир Доленко. Окрім вище згаданих партій, було ще кілька нечисленних партій чи політичних груп, як приміром Селянська партія, Спілка визволення України (СВУ) та ін. Всі українські партії були поштовхом до громадського життя, і їх можна було поділити на чотири політичні табори: націоналістичний, соціялістичний, демократично-республіканський та монархічно-гетьманський.

Всі ці табори мали одну спільну мету – допомогати Україні стати незалежною державою. Одні з партій мали великі амбіції керувати політичним життям в діяспорі й в Україні, інші мали менші амбіції – бути лише допоміжною силою й амбасадорами за межами України до часу, коли Україна стане цілком незалежною державою. Деякі партії входили до екзильного уряду УНР, інші його поборювали. Але пройшов час – і більшість партій діяспори припинила своє існування, бо значне число їх членів відійшло в потойбічний світ, інші не бачили потреби бути партією, коли Україна є вже незалежною державою, а ще інші перенесли свою діяльність в Україну.

В Україні 15 липня зареєстровано 172-гу політичну партію й між ними – понад 15 націоналістичних партій.

Олексій Коновал

Яким має бути президент України

Українське суспільство напередодні виборів президента фактично опинилося в стані невизначености – необхідности прийняття правильного рішення за дефіциту об'єктивної інформації, її зумисному спотворенні.

Вибори президента стануть величезним театром спекуляцій на суспільних настроях. А тим часом уже зараз фактично йде цілеспрямована, хоча й офіційно не оголошена, війна проти української мови і української культури взагалі.

Накинута і підігріта політиками Росії проблема двомовности стала інструментом розчленування суспільства і розкручування політичних спекуляцій з метою відволікання уваги, волі і сили народу від нагальної конструктивної роботи.

Під загрозою цілковитого знищення опинилась українська преса, книгодрукування, кінематографія, обкладені безглуздо-непомірними податками. Більшість засобів масової інформації (і не тільки ті, котрі делеґовані з Москви) в українському інформаційному просторі фактично працюють проти державницької ідеї та національної безпеки.

Тим часом цей простір при потуранні нинішніх державних чинників катастрофічно звужується та передається в чужі руки – байдужі або й ворожі.

Національна гідність стоїть вище поділу на лівих і правих. Національна гідність – це, насамперед, національна самоповага. Ми і тільки ми, громадяни України, повинні говорити від імені своєї нації і держави та творити її майбутнє.

Ми прагнемо президента, який втілював би гідність і державну волю українського народу. Українська громадськість повинна чітко усвідомити, що президентом вона має обрати людину, яка творить навколо себе оточення гідних і відповідальних професіоналів, для яких інтереси держави, її національно-духовні цінності були б пріоритетними.

Ми розуміємо, що в скрутні часи тяжко залишатися спокійним і розважливим. Але надто важливий вибір вимагає відкинути все емоції, зібрати воєдино всю нашу волю і бути розважливими і далекоглядними.

Олег Романчук,
шеф-редактор журналу „Універсум",
Львів

Щиро дякуємо за підтримку!

Від часу появи останнього числа сторінки Фундації прислали пожертви такі особи: 1,170 дол. – **Леонід Мостович** (з них по 500 дол. журналові „Березіль" в Харкові та на закінчення будови Центру молоді в Миргороді на Полтавщині); 1,000 дол. – **Галина й Олексій Воскобійники;** 150 дол. – **Петро Китастий** (з них 100 дол. для „Літературної України" та 50 дол. для журналу „Бористен"); 125 дол. – **Галина Кохановська;** по 100 дол. – **Маруся і Федір Гайові** на видання книги про Голодомор 1933 року в Україні, **Діна і Борис Шерстюки** та **Любомира Мичковська** в 12-ту болючу річницю відходу у вічність св. п. Мирослава Мичковського; 75 дол. – **Михайло Коргун;** 30 дол. – **Зіновій Квіт;** 25 дол. – **Уляна Антоненко** та 10 дол. – **Павло Пундій.**

На видання книги „350-річчя Конотопської битви" склали пожертви: 100 дол. – **Микола Світуха** в пам'ять Ігнатія і Павлини Світухів; по 50 дол. – **Петро Величко, Микола Дупляк** та **Марія Зарицька;** 50 дол. – Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й просить українську громаду підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати навчальним закладам, виданню книг та пресі України, щоб Україна якнайшвидше стала українською.

З привітання часописові „Універсум"

Часописові „Універсум" виповнилося 15 років. Це видання має на меті інформувати світ про найважливіші теми сьогодення в галузях політології, футурології, економіки, інших наук та культури. Читаючи журнал „Універсум", радію і вболіваю з приводу того, про що довідаюсь з його сторінок.

Я вважаю журнал „Універсум" унікальним прикладом національної спрямованости та високоінтелектуального змісту.

Висловлюю свою шану і подяку за многоцінний журнал „Універсум" і бажаю ще на 15, а то й більше років витривалости, бажання і надхнення та кращих умов для видання журналу „Універсум"!

Від управи Товариства сприяння піднесенню та поширенню української культури в Німеччині з осідком в Мюнхені

Іван Бобин

Журнал „Універсум, який редаґує представник Фундації ім. Івана Багряного в Львові Олег Романчук можна передплати в США, надіславши на адресу Фундації 50 дол.

Дописи і листи до сторінки Фундації ім. Івана Багряного просимо посилати на адресу:
Bahriany Foundation, 811 S. Roosevelt Ave., Arlington Heights, IL 60005 USA
Сторінку редагує Олексій Коновал

Пісенний дарунок з Закарпаття

НЮ-ЙОРК. – На початку жовтня перед українською громадою Філядельфії і Ню-Йорку виступила з авторськими концертами українка з Мукачева Мар'яна Лиховид.

Молода самобутня композиторка, поетка, піяністка, співачка вже добре відома в Україні, її пісні і камерно-інструментальні твори постійно звучать у програмах всеукраїнського та обласного радіо і телебачення, а також в репертуарах талановитих виконавців карпатського краю. Двічі молода авторка і виконавиця була відзначена званням лавреата Міжнародного конкурсу „Карпатський едельвайс" (Ужгород).

Як музикознавець, випускниця Львівської консерваторії, М. Лиховид працює викладачем Мукачівського університету і водночас навчається в аспірантурі Київського педагогічного університету ім. Михайла Драгоманова. Вона вже випустила три пісенних компакт-диски – „Я – пісня", „Музика почуттів" і „Я подарую тобі цілий світ". Третій диск з 18 піснями вийшов у Ню-Йорку, і згадані творчі зустрічі-концерти були, властиво, презентацією нового альбому авторки і виконавиці.

Ню-йоркська україномовна газета, „Національна трибуна" в репортажі „Душа бринить пісенною струною" відзначила, що у випадку М. Лиховид „ця життєдайна властивість жіночого єства – дарувати людям світлу, теплу, позитивну енерґію серця через музику і поезію – є особливим покликанням, вродженим, рідкісним дарунком долі".

Зустрічі з цікавою творчою особистістю, якою є М. Лиховид, були організовані 127-им відділом Союзу Українок Америки у Ню-Йорку (голова – Світлана Махно), 128-им відділом СУА в Філядельфії (голова – Дана Білецька), Філядельфійською окружною управою СУА (голова – Христина Їжак), Ню-йоркською окружною управою СУА (імпрезова референтка – Лаврентія Туркевич) та вокальним ансамблем „Українська родина" під керуванням Оксани Лиховид.

В Українському культурно-освітньому центрі (Дженкінтавн, Пенсильванія) програму відкрили дві голови відділів СУА – С. Махно і Д. Білецька. Шанувальники пісенного мистецтва тепло сприйняли різноманітні за настроями пісні М. Лиховид, в яких – і світ глибоких людських почуттів, і філософія життя, і любов до свого краю та рідного міста, і оспівування краси природи.

С. Махно була ведучою програми і дуже виразно та майстерно деклямувала вірші молодої авторки. Далі слово було надане О. Лиховид, яка поділилася з присутніми спогадами про методику виховання всебічно обдарованих дітей – підкресливши головну ролю української народної пісні, яка формує голос, слух, світобачення, характер і морально-естетичні засади.

Як приклад, мама і донька проілюстрували цю тезу спільним виконанням пісні „Ой, чий то кінь стоїть", запросивши до тенорової партії у цьому імпровізованому тріо присутнього в залі Заслуженого діяча мистецтв України, диригента хору „Акколада" Богдана Ґенґала. Багато хто в залі залюбки підспівував.

Далі вокальний ансамбль „Українська родина" виконав кілька ліричних і жартівливих пісень.

Зворушені слухачі дуже тепло сприйняли виступ гості з України – привітали її гарячими оплесками, і китицями квітів. Успішно пройшов і концерт в Ню-Йорку у залі Державницького фронту. На стендах були розміщені світлини, дипломи, публікації в пресі, афіші, подяки, які ілюстрували творчий шлях і досягнення М. Лиховид. У програмі прозвучали також її твори для фортепіяну у авторському виконанні, а С. Махно з притаманною їй емоційністю деклямувала ліричні вірші М. Лиховид.

У концерті виступила гостя програми – відома співачка Вероніка Канінська, яка виконала пісню О. Лиховид „Срібна земля" в дуеті з авторкою, а також подарувала присутнім знамените львівське танґо „Стрийський парк".

Народження нового пісенного альбому „Я подарую тобі цілий світ" мукачівської авторки і виконавиці відбулось завдяки творчій співпраці з відомим композитором, аранжувальником, звукооператором, саксофоністом, Заслуженим працівником культури України Олександром Ухачем (Ужгород). А відомий композитор, аранжувальник, творчий директор студії „Сузір'я" з Ню-Йорку Сергій Душенковський професійно здійснив запис нового диску.

На особливу подяку заслужив майстер комп'ютерного дизайну, фотохудожник та журналіст Степан Слуцький з Ню-Йорку за мистецьке оформлення обкладинки диску.

М. Лиховид, повертаючись додому в Україну, назавжди збереже враження від Ню-Йорку, тепло дружніх зустрічей з українською громадою. Це, поза сумнівами, надихне її на нові пісні.

Мар'яна Лиховид (посередині, з квітами) серед учасників зустрічі-концерту в Ню-Йорку.
Фото: Степан Слуцький

Ірина Прокопів

СПОРТ

Ще одна перемога „Чорноморської Січі"

„Чорноморська Січ" – „Бендер", Моріс Кавнті – 4:0

ЮНІОН, Ню-Джерзі. – Після двотижневої перерви через дощові зливи, 1 листопада перша дружина „Ч. Січі" провела чергові змагання у себе на площі Керсі за Чашу стейту Ню-Джерзі.

Поєдинок „січовики" провели на вищому рівні і здобули заслужену, високу перемогу – 4:0. Вже від перших хвилин українські футболісти перейняли ініціятиву і швидко, на третій хвилині, закінчили ґолем, що його здобув провідний снайпер нападу Данило Левицький з подання Тараса О'Конела.

Після цього ґоля суперники провели кілька контратак, одначе, лінія захисту „січовиків" – Петро Касіяненко, Андрій Панас, Марко Витвицький та Андрій Кудрик – вдало ліквідувала напади гостей. На 20-ій хвилині „січовики" провели чергову акцію на ворота суперника, яку вдало закінчив ґолем граючий тренер А. Панас, встановивши вислід першої половини – 2:0.

Після перерви рівень гри не змінився, господарі продовжували проводити швидкі атаки на ворота гостей, примушуючи їх оборону і воротаря важко попрацювати. Спорадичні рейди гостей в напрямі воріт „Ч. Січі" не принесли бажаного успіху. В свою чергу, господарі зуміли подвоїти рахунок після того, як Лесик Миськів на 79-ій хвилині здобув свого першого ґоля сезону, а відтак за кілька хвилин П. Касіяненко встановив вислід зустрічі – 4:0.

Були це шості змагання сезону і п'ята перемога. Одні змагання „січовики" закінчили внічию.

Склад дружини: Олександер МекДоналд, М. Витвицький, А. Панас, А. Кудрик, П. Касіяненко, Микола Куцина, Степан Колодій, Антін Данес, Т. О'Конел, Д. Левицький, Дмитро Терещук, Л. Миськів, Марко Гординський, Роман Табачук. Провідник – Микола Гординський, тренери – А. Панас і Гриць Сергіїв.

„Ч. Січ" має змагання 8 листопада на виїзді з клюбом „Ґоу Сакер", 13 листопада у себе на площі Керсі з „Айкон Вайт". На „січовиків" чекають два відкладені змагання з дружиною „Гантердон" на виїзді та „Джермен-Амерікен Кікерс" у себе вдома.

Омелян Твардовський

Спорт в України: на футбол – у масках

КИЇВ. – Міністер у справах сім'ї, молоді та спорту Юрій Павленко 3 листопада прояснив ситуацію щодо того, як введення в Україні карантину у зв'язку з епідемією „свинячої грипи" може відбитися на проведенні змагань Ліґи чемпіонів між київським „Динамо" та італійським „Інтером", а також поєдинку плей-оф відбіркового циклу ЧС-2010 Україна – Греція в Донецьку 18 листопада.

Обидві гри мають відбутися в тих містах, де не оголошено карантину – у Києві та Донецьку".

Ю. Павленко не виключив, що перед початком гри „Динамо" – „Інтер" біля входу на стадіон вболівальникам видаватимуть захисні маски. *(„Кореспондент")*

Світлій пам'яті Люсі Самбірської

ЧИКАҐО. – У соборі свв. Володимира і Ольги 9 жовтня родина та приятелі попрощалися з св. п. Люсею Самбірською. Її син Юрій Самбірський подякував за слова співчуття, молитви і квіти, зокрема за похоронні відправи – о.-митратові Іванові Кротцеві, оо. Ігореві Кошикові, Олегові Кривокульському, дякові Христі Косач. Сповненим глибокої пошани було прощальне слово о. І. Кротця, який роками був для Л. Самбірської духовником. Родина подякувала Іванні Ґорчинській за довголітнє приятельство та словопрощання, виголошене під час Панахиди в похоронному домі Музики.

4 жовтня відійшла у кращі світи велика творча особистість, що відіграла важливу ролю в житті української діяспори. Завжди усміхнена, невтомна у праці, щира і відкрита, вона залишила по собі сади добрих справ. Як радіожурналіст, разом зі своїм чоловіком, св. п. д-ром Степаном Самбірським, від 1949 року і щонеділі вона вела радіогодину українського мовлення. Більш як 45 років радіохвилі доносили вісті рідною мовою слухачам. І коли осінь зайшла до їх літньої господи, вони, не вагаючись, передали радіо новоприбулим еміґрантам Михайлові і Марії Климчакам.

У ці дні скорбота сколихнула душі усіх, хто знав Л. Самбірську. Хоч її життєва стежка повернула на дев'ятий десяток, і тяжка недуга роками точила серце, до останнього не йняли віри, що така людина може піти від нас.

Ангелина Самбірська народилася 21 лютого 1923 року на Волині, в селі Малі Доростаї, коло Млинова. В родині о. Терентія Шиманова було четверо дітей, вона була наймолодшою. Дитинство минуло на приходстві у Млинові, навчання в гімназії розпочала у Дубному. В Холмі здала матуру, мріяла про університет. але війна інакше розпорядилася її поколінням.

Вигнанці опинилися в Австрії, де у Зальцбурґу Л. Самбірська зустріла судженого. 5 квітня 1949 року вони переїхали до Чикаґо. Він почав викладати в американському коледжі, вона поєднувала працю на фабриці з вихованням синів та приготуванням і веденням „радіоавдицій". Знаходила час на працю в 22-му відділі Союзу Українок Америки, у який вступила у 1954 році, очоливши культурно-освітню референтуру. Впродовж двох років була головою відділу, належала до Крайової управи СУА.

З першим промінцем волі в Україні з чоловіком подалися у Львів, а звідти – на Волинь, туди, де засіяно в душу здорові зерна християнських чеснот. Після повернення летіли з України листи-подяки щедрим меценатам за стипендії студентам журналістики Львівського університету, за книжки, відіслані у сільські бібліотеки та дарунки в дитячі будинки.

Ми були знайомі від 1993 року. Одного липневого дня я у пошуках праці зателефонувала на радіо. І зовсім чужі люди вислухали мене і запросили до себе. Ми з чоловіком отримали тимчасову працю ведучих радіопрограм Самбірських, яка триває 16-ий рік.

Невблаганна смерть забрала молодим її сина, розлучила з

Св. п. Ангелина Самбірська

чоловіком.

Її світла постать, незабутній голос назавжди залишається в пам'яті вдячних слухачів. Поховали св. п. Л. Самбірську на цвинтарі св. о. Миколая.

Марія Климчак,
Чикаґо

Помер св. п. інж. Володимир Кізима

19 червня упокоївся в Бозі, проживши 84 роки, наш незабутній колеґа і приятель, заслужений громадський діяч – зокрема у спорті і Пласті, член пластової станиці Дітройту та Пластового куреня сеньйорів „Чорноморці", член спортового клюбу „Черник", ветеран американської армії, ревний український патріот св. п. інж. Володимир Кізима.

Панахиду відправив 22 червня о. Маріо Дацишин, парох парафії св. Йосафата у Ворені, Мишиґен, в каплиці похоронного заведення Свансон-Бугай. Похоронні відправи відбулися 23 червня в церкві св. Йосафата, які також відправив о. М. Дацишин. Урна з прахом св. п. В. Кізими буде перевезена і похоронена в Україні.

У прощальному слові на Панахиді о. М. Дацишин нагадав, що земне життя не є остаточною ціллю життя людини, а лише шляхом, підготуванням і нагодою заслужити собі на вічне життя з Богом, в мирі і любові. І хоча кожне прощання є болючим, треба все доручити Небесній Матері Божій і нашим молитвам, а вона всіх потішить. Під час Панахиди співав хор церкви св. Йосафата, яким провадив Стефан Феденко.

Після Панахиди члени відділу ч. 101 Українських Американських Ветеранів провели перед домовиною покійного військовий прощальний церемоніял з презентацією американського і українського прапорів та особистим салютом кожного ветерана – члена відділу та представників Першої Дивізії Української Національної Армії. Командир відділу підполковник Олег Цеплий в свому прощальному слові висловив глибокий жаль всіх членів відділу з приводу втрати одного з заслужених побратимів.

Слово мав Любомир Гевко від Пластової станиці в Дітройті та від куреня пластунів сеньйорів „Чорноморці", членом якого був покійний. „З відходом В. Кізими пластуни втратили не тільки вартісного і працьовитого члена, щирого українського патріота і провідника молодіжних занять з пластування і спорту, але також людину добру, товариську, готову допомогти іншим у потребі", – сказав він, подав короткий життєпис покійного та поклав в домовину пластову „Чорноморську" хустку і беретку.

Поминки, які відбулися в Українському культурному центрі, відкрив о. М. Дацишин молитвою за упокій душі В. Кізими. Виступили приятелі і члени родини покійного: від Українського спортового товариства „Черник" Михайло Шумило, курінний пластового куреня „Чорноморці" д-р Яромир Оришкевич, довголітний приятель Ярослав Сливка.

Родина одержала листовне співчуття від Мирона Наваринського з Фльориди, який ходив разом з В. Кізимою до школи в Бережанах.

Подяку присутним за співчуття, меморіяльні пожертви та участь в похороні висловили доньки Леся і Таня, а син Олег рядками віршів висловив свої спогади про батька.

Пожертви, складені присутніми, були переслані, згідно з бажанням родини, на спортовий клюб „Черник", церкву св. Йосафата, і Пласт (Фонд допомоги розвитку морського пластування „Фодоромп").

В. Кізима народився 3 січня 1925 року в Бережанах, в сім'ї Михайла і Михайлини Кізимів. Мав сестру Любу, яка проживає в північній Франції. Батько його займався будівництвом і їздив по Галичині, будуючи церкви. В 1941 році, коли німці прийшли в Україну і забирали молодих людей на працю або до війська, 16-літнього гімназиста забрали до війська, а родина Кізимів незабаром виїхала на Захід і опинилася в Німеччині.

Після війни В. Кізима відшукав батьків, і родина поїхала до Тунісу, а відтак, разом з іншими переселенцями, – до Америки.

Св. п. Володимир Кізима

В Дітройті В. Кізима був покликаний до війська під час Корейської війни. Повернувшись, як американський вояк-ветеран, закінчив студії і працював інженером аж до емеритури.

В. Кізима був батьком Мотрії, Олега, Лесі і Тані, яких дуже любив і допоміг вивчитися на професійних осіб. Дочекався також семеро внуків.

Пластуни і пластунки Станиці Дітройт, як рівнож пластуничорноморці висловили рідним глибоке і сердечне співчуття.

Любомир Гевко

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!

Висилаючи посмертні оголошення, просимо подавати числа своїх телефонів.

Оголошення можуть бути оплачені кредитовими картками:
VISA, MASTER CARD або AMERICAN EXPRESS

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

зі смутком повідомляє членів
Головного Уряду, членів 245 Відділу
та всю українську громаду, що 22 жовтня 2009 р.
відійшов у вічність секретар 245 Відділу, який
займав цю посаду протягом 44 років.

св. п.

МИХАЙЛО МАРТИНЕНКО

20 серпня 1924 р. – 22 жовтня 2009 р.

Михайло Мартиненко віддано підтримував УНСоюз.
Його відданість Українському Народному Союзові
залишиться в пам'яті союзовців назавжди.

Екзекутивний Комітет та все членство УНС
висловлюють щирі співчуття
дочці Александрі і синові Михайлові мол. з родинами,
кузинці Евгенії Наливайко та всім рідним Михайла Мартиненка.

Вічна Йому пам'ять!

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ

З великим жалем і смутком повідомляємо, що
17 вересня 2009 р. у Торонто, Канада відійшов до Господа

св. п.

НЕСТОР-ОЛЕКСАНДР-СЕВЕРИН ЛЕВИЦЬКИЙ

нар. 1 січня 1926 р. у Володимирцях, обл. Львів.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 21 вересня 2009 р. у церкві св. Миколая в Торонто. Похоронений на цвинтарі Park Lawn Cemetery у Торонто.

У глибокому смутку залишились:

дружина – МАРІЯ
діти – ЗЕНОН (ДЖЕННІФЕР)
– МАРТА (ВІЛЬФРЕД)
онуки – КАЛИНА
– ЗАХАР
– ДАНИЇЛ
– СОФІЯ
сестра – РОСТИСЛАВА ДЕРЖКО з родиною в Україні
брат – ЮРІЙ (ЛЮДМИЛА) з родиною в Канаді.

Вічна Йому Пам'ять!

Замість квітів у пам'ять Покійного родина просить складати пожертви
на Український Католицький Університет у Львові.

В П'ЯТНАДЦЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
(11-го листопада 1994 р.)
нашого найдорожчого і незабутнього
МУЖА, ТАТА, ДІДА, БРАТА, ШВАҐРА і ВУЙКА

бл. п.

о. диякона

БОГДАНА ЙОСАФАТА ТАРНАВСЬКОГО

будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
у слідуючих церквах:

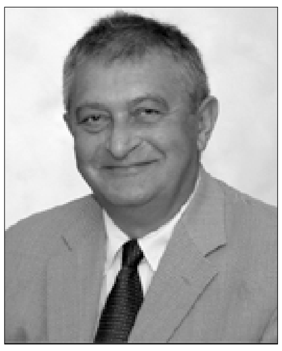
- Різдва Пресвятої Богородиці в Ню Брансвику, Н. Дж.
- Катедрі св. Володимира в Стамфорді, Кон.
- Христа Царя в Бостоні, Ма.
- Св. Йосафата в Парана, Бразилії.

Просимо про молитви за вічний спокій Його праведної душі.
Дружина Анна, діти – Юрій і Галина з родинами.

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає.

ПОДЯКА

В ПЕРШУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
3 листопада 2008 року,
по тяжкій недузі, з волі Всевишнього,
відійшов у вічність на 66 році життя
наш найдорожчий
Син, Брат, Муж і Батько

св. п.

др. Ярема Григорій Келебай

професор McGill Університету у Монтреалі,
народжений в Рожнятові, Івано-Франківської обл., Західня Україна,
12 лютого 1943 року.

Похорон відбувся 6 листопада на місцевому цвинтарі "Кот де Нейж" біля свого покійного батька.

Щиро дякуємо усім, особливо Всечеснішому о. Володимирові Віттові за відслуження Панахид, переведення похоронних відправ та глибоке духовне, приятельське слово у церкві.

Щиросердечне та вдячне "Спасибі" хорові за молитовний спів під час Панахиди і похоронного чину під проводом Марійки Чолій.

Щира подяка усім, хто словесно, листовно чи телефонічно висловлювали співчуття. Людям близького та далекого віддалення за чудові квіти та зложення у пам'ять щедрої пожертви в сумі 8 тисяч 834 доляри на Шевченківську Фундацію, за всі вияви пошани і віддання останньої прислуги покійному.

Найщирішу подяку складаємо голові церковного комітету Евстахію Палінському та членам парафії св. Василія Великого за велику і щедру поміч в цей тяжкий і болісний час, Лізі Католицьких Жінок при парафії під проводом Тереси і Стефана Чурмів та Ірині Повідайко за приготовлений дуже смачний обід.

Велике християнське всім "Спасибі"! Родина і приятелі, сеньйори справили йому гарний і достойний похорон. Сердечно дякуємо друзям, товаришам, які особистими гарними спогадами поділились з нами під час похоронного обіду. Щиро дякуємо друзям-знайомим і всім добрим людям, що разом з нами помолилися за його душу, щоб Господь прийняв його до своєї оселі.

Молимо, щоб Всевишній Господь винагородив Вас сторицею своїми ласками. Усім жертводавцям, усім присутнім за вислови співчуття і слова розради складаємо нашу щиру подяку.

Похоронення слідувало на цвинтарі "Кот де Нейж". Родина сердечно дякує за відслуження Панахиди Всч. о. деканові Романові Лаголі за чутливі прощальні слова над домовиною.

Вічна Йому пам'ять!

Жалем і смутком прибиті:

мати Ірена,
брат Юрій з дружиною Христиною і
донями Танею і Одесою,
дружина Діяна і доні Александра і Катруся.

В 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ

були відправлені

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

в українській католицькій церкві св. Василія Великого в Ляшин
о год. 12:00 полудня, яку відправив о. парох Володимир Вітт.

Після Панахиди був поминальний обід у церковній залі.

У смутку повідомляємо, що 19 жовтня 2009 р.
відійшов у Божу вічність, проживши 83 роки,
наш найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

св. п.

ЛУКА НАЗАР ШМОРГАЙ

нар. 27 жовтня 1926 р. в с. Корчин, Україна.

Залишилися у смутку:

дружина – КАТЕРИНА
дочки – КАТЕРИНА
– ЛЯРИСА
син – БОГДАН
внучка – РЕЙЧЕЛ

Вічна Йому пам'ять!

KYIV MOHYLA FOUNDATION OF AMERICA

Національний Університет Києво Могилянська Академія

Києво Могилянська Фундація Америки
Національний Університет Києво Могилянська Академія
ділиться сумною звісткою, що відійшов у вічність

Пан

Петро Вигінний

Людина, котрій була небайдужа доля України.
Пан Петро Вигінний багато років був щедрим меценатом багатьох українських організацій.
Він залишиться в пам'яті всіх хто його знав надзвичайно шляхетною і чесною людиною.

Mr. George J. & Mrs. Patrycia Polin Wyhinny	$1000
Mr. Thomas S. & Mrs. Floriann M. Gulik	$150
Mrs. Inna Wrubliwskyj & Mrs. Sofia Fylypowych	$150
Mr. George & Mrs. Bohdanna Domino	$100
Mr. Aleksander & Mrs. Marie Slobidsky	$100
Dr. Mary Lidia Klodnycky & Dr. George S. Procyk	$100
Mrs. Rita Bala	$100
Dr. Anatol J. & Mrs. Halina Stankevych	$75
Mr. Slavko & Mrs. Olga Oliynyk	$50
Mrs. Anna Polin	$50
Mr. Joan & Mr. Adrian Celewycz	$50
Mr. George & Mrs. Helen Charuk	$50
Mr. Miroslaw & Mrs. Oksana Tschaikowsky	$50
Mr. Anatoli & Mrs. Nadia Brushenko	$50
Mr. J. Lytwynyshyn	$50
Mr. Peter & Mrs. Mary Chupeyda	$50
Mrs. Galyna Lyaskowski	$30
Dr. Bohdan & Mrs. Oresta Tkaczuk	$25
Mr. John Yatczyshyn	$20
Mr. Bogdan & Mrs. Renata Jaglarz	$20
Mrs. Oksana Kralka	$20

Висловлюємо щире співчуття родині та друзям Покійного

Др. Сергій Квіт, президент НаУКМА
Марта Фаріон, президент Києво-Могилянської Фундації

Ділимося сумною вісткою, що 28-го жовтня 2009 р. на 83-му році життя відійшла у вічність наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА і БАБУСЯ

СВ. П.

ІРЕНА РОСТИСЛАВА СТАВНИЧА

Покійна Ірена народилася 27-го жовтня 1927 р. у Львові в родині Петра Петрика та Любови з Гузарів. Переїхавши до Америки у 1949 р., вона була співзасновницею пластової станиці Вашінґтону, де була довголітньою новацькою та юнацькою виховницею, зв'язковою і кошовою. Покійна також була співзасновницею та активною членкинею парафії св. Тройці в Silver Spring, MD.

Похоронні відправи відбулися в суботу 31-го жовтня 2009 р. в церкві св. Тройці в Silver Spring, MD, відтак на цвинтарі Cedar Hill в Suitland, MD.

Залишила в глибокому смутку:

мужа	- МИКОЛУ
дітей	- ЯРОСЛАВА з дружиною МАРТОЮ
	- ПЕТРА з дружиною ХРИСТЕЮ
	- ТАМАРУ з мужем РОМАНОМ
	- ТЕТЯНУ
внуків	- СТЕФАНА
	- ЮРІЯ
	- ДІАННУ
	- ЛЯРИСУ
	- МАРІЮ
	- ЛЕСЮ

та ближчу і дальшу родину в Україні, Америці, Канаді і в Австралії.

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів у пам'ять Покійної родина просить складати пожертви на парафію Святої Тройці (Holy Trinity PUCC, 16631 New Hampshire Ave.,Silve Spring MD, 20905) і на Пласт (Plast Ukrainian Scouting Organization USA, 144 Second Ave., New York, NY 10003).

Ділимося сумною вісткою, що 4 жовтня 2009 р. відійшла у вічність на 89-му році життя, прийнявши Найсвятіши Тайни, наша найдорожча
МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ і сестра

СВ. П.

ЛЮСЯ АРВИН ГАРАСИМІВ

з дому НОВАКІВСЬКА

нар. 18 квітня 1921 р. в селі Фащівка, Тернопільщина.

ПАНАХИДА була відправлена в п'ятницю, 9 жовтня 2009 р. в похоронному заведенні Farley Funeral Home, Норт Порт, Фльорида.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 10 жовтня 2009 р. в Українській католицькій церкві Входу в Храм Пресвятої Богородиці, Норт Порт, Фльорида, а відтак на цвинтарі Venice Memorial Gardens, Венис, Фльорида.

У смутку залишені:

донька	– БОГДАННА ЗЕНЕВИЧ КУЛЬБА з нареченим ВІКТОРОМ РАДЗІБАБОЮ
внуки	– ХРИСТІЯН КУЛЬБА з дружиною ТАМАРОЮ
	– АНДРІЙ КУЛЬБА з дружиною ВАЛЕЮ і сином АЛЕКСАНДРОМ
сестра	– ЕВГЕНІЯ ПАСТЕРНАК в Торонто
	та ближча і дальша родина в Америці.

Вічна Їй пам'ять!

ЛЕМКІВЩИНА

Ділимося сумною вісткою з членством Організації Оборони Лемківщини та всією українською громадою, що в суботу, 17 жовтня 2009 р. відійшов у вічність

СВ. П.

ЮЛІЯН КОТЛЯР

народжений у с. Дудинці біля Сянока, на Лемківщині.

Колишній голова Крайової Управи Організації Оборони Лемківщини, довголітній адміністратор „Лемківських Вістей", а опісля журналу „Лемківщина", кольпортер лемківських видань, член Світової Федерації Українських Лемківських Об'єднань, Ради Директорів Фундації Дослідження Лемківщини, голова Об'єднання бувших Вояків УПА, член багатьох українських громадських організацій, щирий український патріот і громадський діяч.

Покійний залишив у глибокому смутку чотири доні (Надію, Христю, Петрусю і Лесю) з родинами, та родину в Україні.

Похоронні відправи відбулись в Українській католицькій церкві св. Миколая в Пассейку, а відтак Покійний спочив вічним сном на цвинтарі св. Андрія (упівська частина) у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Родині Покійного висловлюємо наші щирі співчуття.

Крайова Управа
Організації Оборони Лемківщини в Америці.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Оцісльавська • 973-292-9800 #3040 • adukr@optonline.net*

ОКСАНА ТРИТЯК
Професійний продавець забезпечення УНС
OKSANA TRYTJAK
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3071) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: OKSANAUNA@COMCAST.NET

ARKA
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

APON MUSIC and VIDEO
P.O. Box 3082, Astoria, NY 11103
Tel.: (718) 721-5599
Концерт пісень В. Івасюка.
Apon – 7825. Палац „Україна" в Києві.
17 річниця Незалежности 2017.
Улюблені пісні 50-60 років 7826.
Серія „Роксоляна" 7811/7823 VHS-DVD

• РІЗНЕ •

ДЕШЕВІ ДЗВІНКИ В УКРАЇНУ!
Дзвоніть з вашого домашнього та мобільного в Україну на домашній та мобільний телефон.
Тільки 10 центів за хв.
847-298-5900 Юрій

ОКСАНА СТАНЬКО
Професійний продавець забезпечення УНС
OKSANA STANKO
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3039) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: stanko@unamember.com

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O.Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

Д-р ЛЕСЯ ЗБОРОВСЬКА ГОЛУБ
лікар психолог для дітей, молоді і дорослих
лікування страху і депресії.
51 Upper Montclair Plaza, Suite 29
Upper Montclair, NJ 07043 Tel. (973) 655-9472
Н. Дж. ліцензія SIOO3562

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

• РОЗШУКИ •

Андрій Ватробa з Польщі шукає рідню діда **ВАСИЛЯ БІЛОВЩУКА**, нар. в 1900 р. в Чернігові. Він опинився в Польщі з військом С. Петлюри і виїхав у 1951 р. з Німеччини до Ню-Йорку. Одружений з Геленою Прус. Мав сина. Прошу писати:
watmore@ymail.com

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P.O. Box 1028, New York, NY 10276

• НА ПРОДАЖ •

Продається кондомініюм, разом з меблями, в українському селі ім. св. Андрія, у North Port, FL., 2 спальні, 2 лазнички. До спільного вжитку басейн.
Тел.: (941) 423-1300

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 30-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail:computopr@aol.com

Европейський магазин м'ясні і харчові вироби
відкритий 6 днів у тижні
JOSEPH MEAT MARKET
437 Smith Street, Perth Amboy, NJ
Tel: **(732) 442-4660**

KANTOR **Телебачення**

Міжнародні телефонні дзвінки:

- **найнижчі ціни**
- **найкраща якість**
- **без жодних прихованих оплат**

- **16 Українських каналів**
- **16 Російських каналів**
- **Кошт одного каналу - менше $ 1.00**

Don't waste your time - call us & start saving today!

New York: 347-230-5850
Chicago: 773-751-2318
Philadelphia: 215-689-8076
Toll free: 1-877-848-6376
www.kantor.ca
telecom@kantor.ca